

Міністерство освіти і науки України
Національний університет "Острозька академія"
Навчально-науковий інститут лінгвістики
Кафедра англійської філології

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра
на тему:

«Лінгвістичний аналіз англійських промов президента Володимира
Зеленського»

Виконала: студентка II курсу, групи ЗМА-2

спеціальності: 035 Філологія

спеціалізації: 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська

_____ Оліхова-Блажесва Є.Р.

прізвище, ім'я, по батькові автора

Керівник _____ к.психол.н., доц. Чепіль О.Я.

науковий ступінь, звання, прізвище, ім'я, по батькові

Рецензент _____

науковий ступінь, звання, прізвище, ім'я, по батькові

Роботу розглянуто і допущено до захисту
на засіданні кафедри англійської філології
протокол №__ від “__” _____ 2024 р.

Зав.кафедри _____ Анатолій ХУДОЛІЙ

Острог – 2024 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	8
1.1. Наукові підходи до політичного дискурсу.....	8
1.2. Політична промова як компонент політичного дискурсу.....	17
1.3. Типові лінгвістичні ознаки промов.....	21
1.4. Лексико-стилістичні засоби у політичних промовах.....	26
РОЗДІЛ 2. ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ У ПРОМОВАХ ПРЕЗИДЕНТА В. ЗЕЛЕНСЬКОГО.....	36
2.1. Тематична класифікація лексичних одиниць.....	36
2.2. Використання термінів у промовах українського президента.....	56
2.2.1. Військові терміни.....	57
2.2.2. Економічні терміни.....	62
РОЗДІЛ 3. СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ У ПРОМОВАХ ПРЕЗИДЕНТА В. ЗЕЛЕНСЬКОГО.....	68
3.1. Лексико-семантичні стилістичні засоби.....	68
3.2. Синтаксичні стилістичні засоби.....	76
ВИСНОВКИ.....	79
Додаток А.....	83
Додаток Б.....	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	100

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Дослідження англійських промов президента Володимира Зеленського є надзвичайно важливим у контексті сучасних геополітичних та соціокультурних реалій. Як керівник держави, яка перебуває у центрі уваги світової спільноти через воєнну агресію, економічні труднощі та демократичні перетворення, В. Зеленський виступає ключовою фігурою у міжнародній комунікації. [41]

Виступи президента Зеленського англійською мовою, адресовані глобальній аудиторії, мають суттєвий вплив на формування міжнародної підтримки, громадської думки та позиціонування України у світі.

Аналіз цих промов з лінгвістичної точки зору дає змогу дослідити, яким чином мова стає інструментом для впливу на емоції, переконання та прийняття рішень слухачами. Важливо також вивчити, які стилістичні особливості та мовні конструкції використовуються для досягнення цілей комунікації. Особливий інтерес викликає те, як президент адаптує свої висловлювання для англійської аудиторії, враховуючи, що англійська мова не є для нього рідною, та як він застосовує універсальні засоби для створення ефективних і зрозумілих заяв.

Ця робота є важливою для вивчення явища політичного дискурсу в умовах глобалізації, оскільки воно дозволяє простежити, як мовні практики змінюються в контексті сучасних викликів, зокрема війни, міжнародної дипломатії та суспільної мобілізації. У науковому аспекті робота сприятиме розширенню знань про функціонування політичного мовлення у мультикультурному середовищі та роль англійської мови як глобального засобу комунікації.

Таким чином, дослідження є актуальним як у теоретичному, так і в практичному аспекті, адже воно сприяє розумінню мовних механізмів, які визначають успішність політичної комунікації у сучасному світі.

Мета дослідження: Робота спрямована на вивчення того, як мова слугує інструментом впливу у політичному дискурсі, зокрема в контексті міжнародної комунікації, та на визначення ефективності мовних засобів для привернення уваги глобальної аудиторії, мобілізації підтримки та формування позитивного іміджу України на світовій арені.

Завдання:

- проаналізувати теоретичні підходи до вивчення політичного дискурсу;
- визначити роль лексичних засобів у промовах президента Зеленського;
- визначити роль стилістичних та емоційно-забарвлених елементів у політичних промовах президента Зеленського англійською мовою.

Предмет дослідження: лінгвістичні особливості англійських промов президента Володимира Зеленського.

Об’єкт дослідження: англійські публічні промови президента Володимира Зеленського, адресовані міжнародній аудиторії, які охоплюють теми війни, дипломатії, міжнародної підтримки.

Методи дослідження було обрано відповідно до специфіки об’єкта і предмета дослідження, а також мети і завдань дослідження:

– теоретичні:

- 1) дискурсивний - аналіз політичних промов як цілісних текстів у контексті їх соціального, політичного та культурного середовища для виявлення зв’язку між мовними засобами, ідеологічним змістом та соціальним впливом промов;

- 2) риторичний - аналіз структури, аргументації та стилістичних прийомів у промовах для оцінки їх переконливості, а також визначити, які риторичні засоби використовуються для мобілізації аудиторії та підсилення емоційного впливу;
- 3) стилістичний — аналіз мовних особливостей промов, таких як використання синтаксичних конструкцій, лексико-семантичних засобів і стилістичних прийомів для виявлення характерних стилістичних рис англomовних промов президента Зеленського, що сприяють формуванню його іміджу та досягненню комунікативних цілей.
- 4) контент-аналіз — вивчення змісту текстів з метою виявлення ключових тем, понять та мовних одиниць для визначення основних тем, частоти використання ключових слів та понять, що допомагає зрозуміти фокус уваги промов і їх стратегічну спрямованість.

– емпіричні:

- 1) збір даних — збір текстів англomовних промов президента Зеленського з офіційних джерел (відеопроводи) для формування бази та подальшого аналізу мовних засобів та стилістичних прийомів.
- 2) кількісний аналіз даних — обробка текстів для підрахунку частоти вживання мовних одиниць, таких як повтори, метафори, анафори для визначення, які мовні засоби використовуються найчастіше, щоб підкреслити ключові меседжі та акцентувати увагу аудиторії.

Апробація роботи. Робота не пройшла апробацію.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів із висновками до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (96 позиції, з них 28 – іноземними мовами) та двох додатків.

У вступі ми пояснили актуальність обраної теми у лінгвістичному контексті, визначили основну мету нашого дослідження з лінгвістичної та риторичної точок зору. Ми описали конкретні завдання, такі як виявлення синтаксичних, лексико-семантичних та стилістичних особливостей промов, окреслили політичні промови як об'єкт дослідження і їхній лінгвістичний аналіз як предмет, зазначили використані теоретичні та емпіричні методи, їхню доцільність.

У першому розділі ми розкрили етимологію та історію терміна “дискурс”, подали аналіз політичного дискурсу як феномену, описали наукові підходи до політичного дискурсу, а також розглянули основні характеристики політичних промов та їхні основні функції.

У другому розділі ми провели аналіз лексико-семантичних засобів: дослідили частоту лексичних одиниць у промовах та виокремили тематичні групи лексики. Також ми вивчили способи переконання аудиторії, такі як звернення до емоцій, акцент на спільності з аудиторією.

У третьому розділі ми проаналізували, як у своїх англомовних промовах Володимир Зеленський використовує лексико-семантичні стилістичні та синтаксичні засоби для створення емоційного та змістовного впливу на аудиторію.

У висновках ми узагальнили результати виконаного аналізу, підкресливши значущість використаних лексико-семантичних і стилістичних засобів у промовах президента Зеленського.

У списку використаних джерел ми перелічили всі джерела, на які посилається робота: наукові статті, офіційні промови, книги, довідники та інтернет-ресурси.

Аналіз останніх досліджень. Основи теорії політичного дискурсу були закладені представниками кембриджської та оксфордської філософських шкіл у 50-ті рр. ХХ ст., які здійснили аналіз лінгвістичного

контексту суспільної думки. Серед класичних робіт з даної проблематики можна назвати праці Т.А. Ван Дейка [78;79], Р. Барта, Ю. Хабермаса, а також дослідження вітчизняних авторів: О. М. Баранова, Г.Г. Почепцова . Одним із перших вжив термін "дискурс" як самостійний термін американський лінгвіст З. Харріс [85], який у 1952 р. опублікував статтю "Аналіз дискурсу", присвячену дослідженню мови реклами. Приблизно у цей же час поняття дискурсу пролунало у Ю. Хабермаса. Він розумів під дискурсом комунікацію особливого виду, специфічний діалог, мета якого – неупереджений аналіз реальності, позбавлений суб'єктивізму дослідника [65, с. 174].

Серед українських дослідників політичного дискурсу слід згадати А.О. Худолія [65], К. С. Серажим [60], С.Т. Онуфрів [47] та інших.

Наукові інтереси доктора політичних наук та професора Анатолія Олексійовича Худолія охоплюють політичний дискурс, лінгвістику та міжнародні відносини. Зокрема, він досліджує сучасні тенденції розвитку політичного дискурсу та метафоричну концептуалізацію в сучасних американських публіцистичних текстах.

Професор та доктор філологічних наук Катерина Степанівна Серажим спеціалізується на дослідженні дискурсу як соціолінгвального явища, зокрема політичного дискурсу, його методології, архітекtonіки та варіативності. Її праці сприяють глибшому розумінню природи дискурсу та його ролі в комунікативному середовищі.

Доктор філологічних наук та професор Сергій Тарасович Онуфрів зосереджений на вивченні української мови, її функціонуванні в різних соціальних контекстах, а також на проблемах мовної політики та культури мовлення.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Наукові підходи до політичного дискурсу

Дискурс – це складне мовне явище, що включає текст і контекст, необхідний для розуміння тексту. Контекст розглядається як додаткове, зовнішнє знання про світ, перспективи, установки та мету реципієнта між комунікантами. [79]

Дослідження дискурсу в напрямку, орієнтованому на комунікацію, дає можливість вивчити властивості відображення людиною навколишнього світу, свого соціального буття, способу самовираження, способу спілкування з іншими. Це також дозволяє нам вивчити специфіку функціонування мови в конкретних соціальних ситуаціях.

Ідея дискурсу надзвичайно складна. У латинській мові термін "discursus" використовується для позначення "розмови". У середньовічній латині це слово означало "пояснення, доведення, аргументація в суперечці, все це вважалося логічним" [19].

Американський дослідник З. Харріс був одним із перших, хто використав термін «дискурс» як самостійне поняття. У 1952 році він опублікував статтю «Аналіз дискурсу», у якій досліджував мовні особливості реклами. Паралельно до нього поняття дискурсу застосував і Ю. Хабермас, який трактував його як особливий тип комунікації — специфічний діалог, спрямований на об'єктивний аналіз реальності без впливу суб'єктивних факторів. Учасники такого діалогу мають аналізувати реальність, уникаючи усталених стереотипів, закріплених у свідомості та мові. У цьому контексті дискурс розглядається як спосіб отримання

об'єктивного наукового знання та інструмент пізнання реальності [66, с. 17].

Е. Бенвеніст описує ідею дискурсу як "живе мовлення", яке передбачає усне спілкування між мовцями та слухачами. [71].

Л. Нагорна описує сучасний дискурс як форму реальності, що має символічний характер і специфічну структуру [46].

Сьогодні термін "discours" зазвичай використовується для опису будь-якого явища реального світу, яке має символічний характер і організоване певним чином, включаючи дебати, виступи та мітинги [19].

Політичний дискурс є невід'ємною частиною політичної діяльності. Політичний дискурс тісно пов'язаний із демократичними цінностями, які передаються через промови як основний засіб політичної комунікації. Промови можуть слугувати базою для аналізу концептів, глибоко вкорінених у свідомості нації. [69]

Термін дискурсу є пластичним і може тлумачитися по-різному, тому сучасні науковці пропонують два основні підходи до визначення політичного дискурсу: **ширший і вужчий**.

При ширшому підході політичний дискурс розглядається як будь-які мовні утворення, які пов'язані зі сферою політики через суб'єкта, адресата чи зміст. За Н. А. Герасименко, політичний дискурс – це сукупність мовних утворень у контексті політичної діяльності, поглядів чи переконань, включаючи навіть їхню відсутність. Аналіз у такому підході охоплює всі семіотичні системи, а матеріалом для дослідження слугують заяви політиків, оглядачів, публікації в ЗМІ та спеціалізованих виданнях. Прихильники широкого підходу часто ототожнюють політичний дискурс із мовою публічної сфери, до якої відносять будь-яке мовлення в соціально-політичному або ширшому публічному контексті. Приналежність тексту до політичного визначається як тематикою, так і

його місцем у системі політичної комунікації [65].

При вужчому підході політичний дискурс обмежується власне сферою політики і розглядається як мовлення, що належить політикам. У цьому випадку до політичного дискурсу включають урядові обговорення, парламентські дебати, партійні програми та промови політиків. Голландський лінгвіст Т. А. ван Дейк вважає, що політичний дискурс формується в контексті функціонування політичних інститутів, таких як урядові засідання, парламентські сесії чи партійні з'їзди. Таким чином, дискурс вважається політичним, коли він супроводжує політичний акт у відповідній інституційній обстановці. Обидва підходи доповнюють один одного, надаючи різні перспективи для аналізу політичного мовлення та комунікації [65].

Політичний дискурс вивчається не лише з точки зору змісту, але й з урахуванням його впливу на аудиторію, стратегій впливу, риторичних прийомів та взаємодії із соціальною реальністю. Політичний дискурс як об'єкт наукового дослідження є багатогранним явищем, що розглядається через призму різних дисциплін, таких як лінгвістика, соціологія, політологія, когнітивні науки та комунікативістика [18].

Лінгвістичний аналіз політичного дискурсу дозволяє виявити, як мова використовується для досягнення політичних цілей, впливу на аудиторію та формування суспільної думки. Такий аналіз допомагає зрозуміти механізми маніпуляції, переконання та легітимації влади через мовні засоби. Т. М. Ващук зазначає, що політичний дискурс є багатогранним явищем, яке включає як вербальні, так і невербальні компоненти, реалізується в різних жанрах та формах комунікації. Вона підкреслює важливість контекстуального аналізу, врахування соціальних, культурних та історичних факторів при дослідженні політичного дискурсу.

Авторка також звертає увагу на відмінності політичної мови від буденної, яка полягає не у використанні якихось особливих формальних засобів, а в такому співвідношенні між знаком (словом) і значенням, при якому звичні одиниці мови набувають іншої інтерпретації. З огляду на це, особливо плідними вбачаються подальші дослідження даної сфери, зокрема, аналіз мовних особистостей політиків на прикладі різних мов.

Таким чином, лінгвістичний аналіз політичного дискурсу, за Ващук, передбачає комплексний підхід, що враховує різні рівні мовної структури, функції та контексти використання мови в політичній сфері [18].

Когнітивний підхід зосереджується на тому, як мова відображає та формує мислення індивідів. У контексті політичного дискурсу цей підхід досліджує, як політики використовують мовні засоби для впливу на свідомість аудиторії, формування певних уявлень та стереотипів. Зокрема, аналізуються метафори, фрейми та концептуальні схеми, які допомагають структурувати політичну реальність у свідомості громадян. Наприклад, використання метафори "держава як сім'я" може впливати на сприйняття ролі уряду та громадян. Автори стверджують, що метафори не лише прикрашають мову, але й структурують наше сприйняття реальності. Вони показують, як концептуальні метафори впливають на наше розуміння абстрактних понять через конкретні образи. Лакофф і Джонсон підкреслюють, що метафори утворюють системи, де одні концепти розуміються через інші. Це впливає на те, як ми сприймаємо та інтерпретуємо інформацію - *"Our ordinary conceptual system, in terms of which we both think and act, is fundamentally metaphorical in nature [18]."*

Комунікативний підхід розглядає політичний дискурс як процес взаємодії між комунікантами. Він акцентує увагу на прагматичних аспектах мовлення, таких як інтенції мовця, реакції слухачів та контекст спілкування. У політичному дискурсі цей підхід аналізує, як політики

адаптують свої повідомлення до різних аудиторій, використовують стратегії переконання та маніпуляції, а також як мовні акти впливають на політичну поведінку та рішення громадян [18].

У статті Олени Ковальової "Політичний дискурс: сучасні лінгвістичні інтерпретації" розглядаються різні підходи до аналізу політичного дискурсу, зокрема комунікативний аспект. Авторка підкреслює, що політичний дискурс є складним феноменом, який охоплює різноманітні комунікативні практики, спрямовані на досягнення політичних цілей. Вона зазначає, що комунікативний підхід дозволяє дослідити, як політичні актори використовують мову для впливу на аудиторію, формування громадської думки та легітимації своїх дій. Комунікативний підхід до політичного дискурсу дозволяє дослідити, як політичні діячі використовують мову для впливу та формування громадської думки [41].

Ковальова також аналізує функціональні стилі та їх взаємозв'язок з дискурсом, що дозволяє глибше зрозуміти механізми комунікації в політичній сфері. Вона підкреслює важливість аналізу мовних засобів та стратегій, які використовуються для досягнення політичних цілей [41].

Критичний дискурс-аналіз у політичному дискурсі дозволяє виявити, як політики використовують мову для впливу на громадську думку, легітимації своїх дій та маргіналізації опонентів. Наприклад, аналіз промов може показати, як через вибір слів та риторичні прийоми створюються позитивні образи "своїх" та негативні стереотипи "чужих".

Згідно з Т. ван Дейком, політичний дискурс визначається як клас жанрів, які функціонують у сфері політики та підпорядковуються соціальній домінанті політичного контексту. Це означає, що політичний дискурс охоплює різноманітні види комунікаційних практик, спрямованих на здійснення впливу, легітимацію владних дій, обґрунтування рішень та створення суспільної підтримки. Т. ван Дейк розрізняє такі види

політичного дискурсу як: парламентські дебати, політичні промови, прес-конференції, програми партій, інтерв'ю політиків. Кожен жанр має свою структуру та специфіку, але всі вони спрямовані на досягнення політичних цілей. Політичний дискурс є носієм ідеологій, які формують його зміст та мовні особливості. Ці ідеології можуть відобразитися у виборі лексики, аргументації, структурі тексту та інших компонентах. Політичний дискурс часто виступає ареною боротьби за домінування, де різні політичні сили конкурують за вплив на суспільну думку та ствердження своїх ідей [79].

Риторичний підхід до вивчення політичних промов та текстів дозволяє визначити, як політики конструюють свої повідомлення для досягнення максимального впливу. Це включає дослідження вибору слів, структури аргументів та використання емоційних апеляцій.

Пол Чілтон розглядає риторичний підхід як ключовий метод для аналізу політичного дискурсу. Він підкреслює, що політична мова є не лише засобом передачі інформації, але й інструментом впливу та переконання. П.Чілтон зазначає, що через мову політичні діячі створюють певні образи та наративи, що впливають на сприйняття аудиторії. Риторичний підхід, за Чілтоном, вимагає врахування контексту, в якому відбувається комунікація. Це включає соціальні, культурні та історичні фактори, що впливають на інтерпретацію повідомлень: *“Of course, the source can either increase or decrease the credibility of the embedded proposition, and this is a matter that becomes significant when we enter the realm of the political, because it has to do with what is called “credibility”* [76].”

Міжкультурний підхід дозволяє глибше зрозуміти, як політичні повідомлення сприймаються різними культурними групами, які бар'єри можуть виникати в міжкультурній комунікації та як їх можна подолати. Він

також допомагає виявити приховані ідеологічні сили та стратегії маніпуляції, що використовуються в політичному дискурсі.

У своїй праці "The Discourse of Politics in Action: Politics as Usual" Рут Водак застосовує міжкультурний підхід до аналізу політичного дискурсу, досліджуючи, як культурні відмінності впливають на комунікативні практики та взаємодії в політичній сфері. Водак детально досліджує діяльність Європейського Парламенту, де представники різних країн та культур взаємодіють у спільному політичному просторі. Вона підкреслює, що культурні відмінності впливають на стилі комунікації, аргументацію та інтерпретацію політичних повідомлень. Авторка використовує метафору театру для опису політичної діяльності, розрізняючи "фронтстейдж" (публічні виступи та офіційні заяви) та "бекстейдж" (неформальні обговорення та підготовка). Вона показує, як культурні контексти впливають на поведінку політиків у цих різних сферах. Водак аналізує, як політики з різних культур використовують специфічні мовні стратегії, враховуючи культурні норми та очікування своєї аудиторії. Вона зазначає, що розуміння цих відмінностей є ключовим для ефективної міжкультурної комунікації в політиці [90].

Семіотичний аналіз політичного дискурсу дозволяє глибше зрозуміти, як різні знакові системи взаємодіють між собою, утворюючи комплексні повідомлення. Це допомагає виявити приховані смисли, маніпулятивні стратегії та способи впливу на аудиторію, що використовуються в політичній комунікації.

Ізабелла Пецціні у своїй праці "La dimensione semiotica del discorso politico" (2012) досліджує політичний дискурс через призму семіотики, наголошуючи на тому, що політичний дискурс є синкретичним, тобто поєднує різні семіотичні системи — вербальну, візуальну та жестову. Авторка підкреслює, що аналіз політичного дискурсу повинен враховувати

всі ці компоненти для повного розуміння його впливу. І. Пецціні підкреслює, що політичні промови часто спрямовані на виклик певних емоцій, що сприяє мобілізації та залученню громадськості [86].

Політичний дискурс є багатогранним явищем, яке виступає об'єктом дослідження в багатьох наукових дисциплінах. Різноманітність підходів до його аналізу обумовлена складністю та багатовимірністю самого поняття дискурсу, який є складним мовним феноменом, що охоплює як текстові елементи, так і контекстуальні фактори. У політичному дискурсі контекст відіграє ключову роль, оскільки саме він визначає спосіб інтерпретації політичних повідомлень.

Основи сучасного розуміння дискурсу були закладені у середині ХХ століття завдяки роботам американського лінгвіста З. Харріса, який уперше використав термін "дискурс" як самостійне поняття, та німецького філософа Ю. Хабермаса, який трактував дискурс як специфічний діалог, спрямований на об'єктивний аналіз реальності. Вони заклали фундамент для подальшого розвитку концепції дискурсу в контексті соціальної комунікації.

Науковці виділяють два основні підходи до визначення політичного дискурсу:

1) ширший підхід охоплює будь-які мовні утворення, пов'язані зі сферою політики, незалежно від суб'єкта чи змісту. Цей підхід підкреслює важливість соціального та семіотичного контексту і розглядає політичний дискурс як частину публічної сфери.

2) вузький підхід обмежує політичний дискурс лише мовленням політиків та його функціонуванням у формальних політичних інституціях. Цей підхід наголошує на інституційному аспекті політичного дискурсу.

Політичний дискурс є інструментом впливу на громадську думку, легітимації дій політиків, формування ідеологій та мобілізації суспільства.

Роботи таких науковців, як Т. ван Дейк, Р. Водак, Е. Бенвеніст, Л. Нагорна та О. Ковальова, значно розширюють розуміння політичного дискурсу, його структури, функцій та впливу. Їхні дослідження вказують на те, що політичний дискурс є не лише засобом комунікації, але й інструментом побудови соціальної реальності.

Наукові підходи до політичного дискурсу демонструють його складність і багатовимірність, що вимагає комплексного аналізу, враховуючи різні аспекти та контексти. Політичний дискурс відіграє ключову роль у суспільному житті, будучи основним інструментом впливу, переконання та формування громадської думки. Його вивчення є важливим для розуміння соціальних процесів, ідейних тенденцій і стратегій політичної комунікації. Цей термін викликає неабиякий інтерес і у сучасних науковців.

1.2. Політична промова як компонент політичного дискурсу

Політичні промови – це ключовий інструмент у політичному дискурсі. Це мовленнєві виступи політиків, які об'єднують дані характеристики і спрямовані на спілкування з аудиторією з метою висловлення своїх поглядів, переконань та ідей.

Публічні виступи та інтерв'ю державних діячів, таких як президенти, прем'єри, міністри та політики, привертають увагу дослідників із різних наукових сфер. Це пояснюється тим, що промови посадовців відіграють важливу роль не лише у внутрішній політиці держави, але й у формуванні зовнішніх відносин. Ефективна комунікація з міжнародною спільнотою сприяє впливу на громадські настрої та суспільну думку в різних країнах [40].

У сучасному політичному житті пряме звернення політичного діяча до громадян своєї країни є одним із найефективніших та найнадійніших способів впливу на формування суспільної думки. У своїх промовах політики не лише оцінюють певні події та визначають напрями подальшого розвитку держави, але й формують власний образ (імідж) і створюють унікальну політичну реальність. Вивчення мовних механізмів, за допомогою яких сучасні політичні лідери формують позитивний імідж, належить до найактуальніших завдань політичної лінгвістики [12].

Президентська промова є офіційним публічним виступом глави держави, у якому висловлюються оцінки (позитивні чи негативні), наводяться обґрунтування, конкретні факти, визначаються плани та перспективи політичних змін. Такий виступ відрізняється емоційністю, чіткістю формулювання проблем, насиченістю змісту, конкретикою, дієвістю та обмеженістю у часі. Як справедливо зазначає І. Морозова, президентська промова виконує дві ключові функції: інформування та

впливу. Її головною метою є вплив на свідомість слухачів, формування їхніх виборів, життєвих позицій, думок і переконань. Вивченню та аналізу таких промов присвячено чимало наукових досліджень, як закордонних, так і українських лінгвістів, серед яких І. Арнольд, А. Баранов, М. Блажевич, М. Китайгородська, Г. Колшанський, Дж. Лакофф, А. Михальська. Виступ політичного лідера є ключовим елементом формування його індивідуального іміджу, який дозволяє створити уявлення про себе у сприйнятті інших. Це зумовлює необхідність досконалого володіння технікою прямого контакту [24].

Українська дослідниця Л.І. Мацько класифікує політичні промови залежно від обставин і цілей:

- інавгураційні;
- урочисті;
- агітаційні [45: 29].

Згідно з цим, промови можуть мати різні цілі. Вони можуть служити для представлення конкретних політичних програм, ставлень чи стратегій. Або ж вони можуть бути спрямовані на мобілізацію громадськості, намагаючись залучити підтримку до певної ініціативи чи певного курсу дій. Політичні промови часто також мають за мету переконати свою аудиторію. Політики використовують різні аргументи, статистику та риторичні прийоми, щоб донести свої ідеї та погляди [46].

У межах визначеної формальності політична промова набуває чітко вираженої функціональності, спрямованої на прагматично обґрунтовану подачу очікуваних змістовно-понятійних концептів. Основна мета таких промов полягає у формулюванні цілей, цінностей та суспільно-політичної стратегії, яку одна політична група пропонує як виборцям, так і своїм політичним опонентам [66, с. 21].

Політична промова як мовна дія значною мірою виявляється в системі аргументації, яку використовує політичний діяч. Такі виступи мають великий вплив на громадську думку. Вони можуть суттєво впливати на ставлення суспільства до певних питань, формуючи образи та уявлення про різні аспекти політики та суспільства [66, с. 22].

Важливо підкреслити, що промови є основним засобом комунікації у політичній сфері. Їхньою головною метою є вплив на свідомість людей за допомогою певних ідей, думок і поглядів, які супроводжуються емоційним забарвленням, що робить їх спрямованими на досягнення конкретної мети [69].

Промови є невід'ємною частиною політичного дискурсу. Політичні промови стосуються прийняття рішень щодо можливих напрямків дій, які можуть бути суперечливими та дискусійними, і з приводу яких люди можуть мати різні думки. Для того щоб бути ефективною, промова повинна відповідати певним критеріям, таким як: добре структурованість, обґрунтованість, достатня інформативність, орієнтованість на аудиторію та мовна досконалість. Під останнім критерієм мається на увазі багатство словникового запасу, яскравість, використання образної мови, утримання інтересу аудиторії тощо [66, с. 21].

Важливими елементами успішного виступу є лексико-стилістичні особливості політичних промов. Використання правильної лексики та стилю дозволяє привернути увагу аудиторії, створити позитивне враження про промовця та його організацію, а також досягнути мети промови. При цьому, необхідно пам'ятати про відповідність стилю ситуації та аудиторії, а також про міру використання риторичних засобів та евфемізмів [39].

Політичні промови є невід'ємною частиною політичного дискурсу та ключовим інструментом у формуванні громадської думки, політичного іміджу та стратегії впливу на суспільство. Їх головна мета полягає у

формулюванні та передачі цілей, цінностей, політичних стратегій та ідей, які сприяють мобілізації аудиторії, переконанню виборців та легітимації владних дій. Політичні промови відіграють важливу роль як у внутрішньополітичній, так і у зовнішньополітичній комунікації, впливаючи на міжнародні відносини, суспільні настрої та сприйняття держави.

Вивчення політичних промов є важливим завданням лінгвістики, оскільки дозволяє виявити мовні механізми, що використовуються для досягнення політичних цілей.

1.3. Типові лінгвістичні ознаки промов

На думку проф. Худолія, політична промова є одним із ключових механізмів передачі інформації та впливу на аудиторію, а також найпотужнішим інструментом інформування та переконання великої групи людей. Тексти політичних промов мають чітку структуру, смислове навантаження та мету. Саме публічні виступи допомагають політичним лідерам заявити про себе, а відтак, можливо, здобути перемогу на виборах, саме вони є основною частиною іміджу політика. Політичні промови містять факти й думки, що є додатковим аргументом для переконання адресата і які, у загальному підсумку, впливають на його політичну позицію. Вони представляють та відображають соціально-політичну реальність і безпосередньо стосуються подій і чинних суб'єктів цієї реальності. Політичні промови є предметом досліджень науковців різних дисциплін, зокрема риторики, теорії комунікації, політології, психолінгвістики, політичної лінгвістики тощо [66, с. 20].

Поділяючи думку А.О. Худолія, ми розглядаємо політичну промову як форму публічної промови, процес комунікації і як один з видів соціальної дії. Оскільки політична промова реалізується як дія, за якою стоять досить широкі групи суспільства (партії, рухи, організації), то передбачається і високий ступінь її суспільного впливу. Діючи в полі визначеної формальності, політична промова набуває яскраво вираженої функціональності і зорієнтована на прагматично обґрунтовану презентацію очікуваних змістово-понятійних структур. Загалом основний зміст політичних промов полягає в тому, щоб сформулювати цілі, цінності і суспільно-політичну стратегію однієї політичної групи щодо виборців, а також щодо своїх політичних опонентів. Політична промова як мовна дія значною мірою виявляється в системі аргументації, яку використовує

політичний діяч. Аргументація мовної дії залежить від політичної дії та виконує особливу функцію [66, с. 21].

Згідно з дослідженням О.В. Падалки, політичні промови можна класифікувати за такими видами:

1) **Парламентські промови**: виступи, спрямовані на переконання аудиторії в доцільності певних ідей чи дій, з використанням оригінальних пропозицій, аргументів та емоційного викладу.

2) **Передвиборчі промови**: звернення політиків до виборців з метою утримання влади та залучення підтримки під час виборчих кампаній.

3) **Партійні промови**: виступи, спрямовані на висування та пропаганду ідей та цілей певної політичної партії.

4) **Дипломатичні промови**: офіційні виступи, що охоплюють елементи ділової комунікації та відрізняються особливостями офіційно-ділового стилю.

5) **Вітальні промови**: звернення представників влади, формально призначені для певних заходів, але фактично спрямовані на популяризацію власних цілей і завдань.

6) **Святкові промови**: ритуальні виступи, що виражають загальні цінності та погляди, з очікуваннями масової аудиторії, сформованими на основі набутого досвіду та знань відповідного ритуалу [50].

Кожен із цих видів промов характеризується специфічним набором лексичних одиниць, які відображають тематику та цілі виступу. Наприклад, у передвиборчих промовах часто використовуються слова та вирази, спрямовані на залучення підтримки виборців, тоді як у дипломатичних промовах переважає офіційна та нейтральна лексика [49].

Згідно з цими функціями, політичні промови мають свої особливі лінгвістичні риси, які допомагають політикам ефективно спілкуватися з аудиторією. Це включає вживання різноманітних риторичних фігур, таких

як повторення фраз або засоби протиставлення ідей для зміцнення переконливості та запам'ятовуваності промови [49].

Важливою у політичних промовах є емоційна складова, коли слова, спрямовані на виклик певних почуттів, стимулюють реакцію слухачів. Використання евфемізмів або менш прямих слів дозволяє політикам обходити чи згладжувати спірні питання. Формальна та вишукана лексика нерідко використовується для підсилення авторитету та враження влади. Політичні промови також можуть містити специфічні граматичні конструкції та вживання певних слів для підсилення переконливості [4].

Однією з основних рис лексики політичних промов є її формальність. Використання формальної лексики є необхідним для створення офіційного та серйозного тону виступу. Це може включати вживання складних термінів, фраз та ідіом, що відображають специфіку відповідної сфери діяльності [4].

Другою важливою рисою лексики політичних промов є універсальність. Промовці мають використовувати таку лексику, що буде зрозумілою та прийнятною для різних аудиторій, які можуть мати різний рівень освіти та культурного розвитку [4].

Крім того, важливо використовувати високий рівень стилю, що забезпечує сприйняття промови як професійної та авторитетної. Це може включати використання формальних конструкцій, таких як пасивний стиль та складні речення, а також застосування різних фігур мови, які допоможуть підсилити ефект виступу [4].

Ще одною важливою рисою лексики політичних промов є вживання специфічних термінів, які відображають специфіку заходу. Використання таких термінів допоможе професійно та точно викласти інформацію та запобігти непорозумінням [4].

Класифікація політичних промов за обставинами та цілями (інавгураційні, урочисті, агітаційні, передвиборчі, дипломатичні тощо) вказує на багатогранність їх функцій. Промови виконують інформативну та впливову функції, формуючи суспільну думку, переконуючи у доцільності політичних дій та створюючи образ політичного лідера.

Лексико-стилістичні особливості політичних промов допомагають досягти мети заходу та ефективно спілкуватися з аудиторією. Використання формальної лексики, універсальності, специфічних термінів та високого рівня стилю дозволяє створити професійне та авторитетне враження про промовця та його організацію, залучити увагу та підтримку аудиторії, а також досягнути мети промови. Крім того, використання риторичних фігур та засобів створює емоційний ефект та збільшує ефективність виступу.

Однак, необхідно пам'ятати, що стиль промови повинен бути відповідним ситуації та аудиторії, тому не завжди варто використовувати складні терміни та риторичні засоби, які можуть бути незрозумілими або викликати негативні емоції. Також важливо дотримуватися міри у використанні евфемізмів та інших засобів зменшення негативних фактів, щоб не втратити довіру та повагу аудиторії.

Отже, політична промова є частиною політичного дискурсу, особливим різновидом політичного акту комунікації, що відбувається у відповідній інституційній обстановці. Слід зауважити, що основною функцією політичної промови є мовний вплив на свідомість електорату, що полягає у бажанні політичного діяча залучитися підтримкою якомога ширших верств населення і популяризувати політичні погляди у суспільстві.

Промови безпосередньо впливають на аудиторію завдяки оцінно-емоційному потенціалові, стислості, простоті, влучності й точності.

Стислість, простота, влучність і точність висловлювань сприяють тому, щоб інформація сприймалася легко, зрозуміло і запам'ятовувалася. Такий підхід дозволяє ораторам досягати своїх цілей, викликати довіру та ефективно впливати на громадську думку [66, с. 21].

1.4. Лексико-стилістичні засоби у політичних промовах

У структурі політичних промов важливе місце займають лексико-стилістичні засоби, які забезпечують виразність, емоційність та переконливість виступу. Використання таких засобів, як метафори, епітети, риторичні запитання та порівняння, дозволяє наголошувати на ключових аспектах промови, викликати емоційний відгук у слухачів і сприяти досягненню поставлених цілей. Ці мовні елементи не лише посилюють естетичну привабливість тексту, але й виконують прагматичні функції, впливаючи на сприйняття інформації.

Лексико-стилістичні засоби у політичних промовах включають широкий спектр мовних прийомів, які сприяють ефективній передачі інформації, впливу на аудиторію та створенню емоційного ефекту. До них належать: **метафори, порівняння, епітети, гіпербола, риторичні запитання, антитеза, паралелізм.**

Метафори складають значну частину словникового запасу сучасної англійської мови, яка є не лише гнучкою, але й динамічною. Легко створювані в мовленні за потреби, метафоричні словосполучення відображають зміни, що відбуваються в житті суспільства. Постійне збагачення лексики американської англійської за допомогою метафор слугує відповідним підґрунтям для аналізу функціонування мови у її зв'язку з розвитком суспільства [70].

Метафори створюють базові схеми, які необхідні для концептуалізації досвіду. Корпус метафор сучасних політичних промов знаходиться у фокусі уваги лінгвістів з таких причин:

1) метафора є потужним риторичним інструментом для політичних діячів, щоб формувати політичну свідомість громадян;

2) політики часто використовують метафори як інструменти переконливої комунікації, для подолання розривів; оформлення питань; створення, підтримки чи розпуску політичних коаліцій; здобуття голосів і перемоги на виборах;

3) метафори забезпечують схеми, які об'єднують повноту деталей, роблячи їх зрозумілишими й керованішими [70].

Метафоризація є одним з універсальних семантичних процесів мови. Існує декілька причин використання метафор:

1) вони дають змогу виражати абстрактні ідеї у зрозумілій формі, у прямому значенні;

2) метафори є компактними засобами спілкування, оскільки дають змогу передавати складні образи, що відповідають набутому досвіду мовців;

3) метафоричні вирази є яскравими засобами вираження досвіду;

4) читачі пам'ятають вербальні метафори краще ніж слова, вжиті у прямому значенні;

5) вони активізують семантичні фрейми довготривалої пам'яті, сприяють адаптації нових значень в наявні ментальні схеми;

6) метафоричні образи пов'язані з текстом, забезпечують собі підтримку та виконують власне текстотвірну функцію [64, с. 218].

Функції метафори мають відносно автономний характер, проте вони взаємопов'язані, і деякі з них можна розглядати як окремі варіанти когнітивної функції. Ці функції відображають різні комунікативні цілі мовця, зокрема:

1) забезпечення експресивності вираження;

2) створення необхідного найменування;

3) знаходження відповідної номінації;

4) використання засобу вираження, який відповідає певній сфері мовлення, узгоджуючи його з контекстом комунікації [64, с. 218].

Найповніше роль метафор виявляється у тих випадках, коли їх використовують для позначення абстрактних сутностей. Метафора робить абстракцію легкою до сприйняття, а тому не випадково, що один із магістральних шляхів метафоричного переносу – від конкретного до абстрактного, від матеріального до духовного, від освоєного до неосвоєного [64, с. 218].

Метафоризація дозволяє не тільки проникнути у свідомість читача, а й перебудувати її. Особливо корисна метафора для опису такого поля діяльності, як суспільно-політичне життя. Суттєвою його особливістю є притаманний йому набір метафоричних слів, особливий характер яких полягає в їх переосмисленні для позначення суспільних явищ [64, с. 218].

Метафора – важливий механізм, за допомогою якого ми сприймаємо абстрактні поняття та осмислюємо їх. Метафора за своєю природою є концептуальним явищем, оскільки метафоричне поняття ґрунтується на неметафоричному понятті, тобто на нашому сенсорному досвіді [64, с. 218].

Порівняння є ще одним із найефективніших лексико-стилістичних засобів, що широко використовується у політичних промовах. Його основна функція полягає у поясненні складних понять, явищ або ідей через аналогії, зрозумілі для аудиторії. Завдяки цьому прийому політичні діячі можуть не лише досягти кращого розуміння своїх меседжів, але й створити емоційний зв'язок зі слухачами.

Політичні промови часто зосереджені на складних проблемах, таких як війна, економічна політика чи міжнародні відносини. Порівняння дозволяє політичним діячам пояснити аспекти через знайомі образи, роблячи їх доступними для широкої аудиторії, тому що використання

яскравих і близьких слухачеві порівнянь сприяє певним емоціям, які підсилюють сприйняття основних тез промови [32].

Порівняння є універсальним прийомом, який є ефективним у різних культурних та мовних аспектах. Цей лексичний засіб дає змогу політичному лідеру об'єднати аудиторію, апелюючи до загальнолюдських цінностей та досвіду.

Епітет є одним із найвиразніших лексико-стилістичних засобів, які використовуються у політичних промовах для підсилення емоційного впливу, створення образності та забезпечення чіткішого сприйняття основних меседжів. У політичному дискурсі вони виконують важливу роль, сприяючи не лише передачі інформації, але й формуванню емоційного зв'язку з аудиторією.

Епітети додають промові емоційності, викликаючи відповідні почуття у слухачів. Вони можуть створювати позитивні образи союзників чи підносити національні цінності, а також викликати негативне ставлення до опонентів чи ворожих дій. Завдяки епітетам, політики мають можливість створювати яскраві образи, які допомагають аудиторії краще сприймати та запам'ятовувати інформацію. Епітети надають словам додаткового сенсу, підсилюючи їх емоційний та семантичний заряд [26].

Використання епітетів сприяє формуванню більш переконливих аргументів, оскільки вони здатні підкреслювати значущість висловлювань [26].

Гіпербола є риторичним прийомом, який полягає у свідомому перебільшенні певної інформації з метою підсилення емоційного впливу на аудиторію.

У політичних промовах гіпербола займає важливе місце, оскільки дозволяє створити сильні образи, привернути увагу до ключових питань та сформуванню необхідних вражень у слухачів. Гіпербола надає словам

емоційного заряду, викликаючи відповідні почуття у слухачів. Політики використовують цей засіб, щоб наголосити на важливості проблеми чи значущості досягнень [32].

Найчастіше, гіпербола використовується для підкреслення критичних моментів, створення враження невідкладності чи масштабу проблеми, що сприяє кращому сприйняттю меседжу аудиторією [32].

Використання гіперболи сприяє не лише емоційній насиченості виступу, але й підсиленню аргументації [32].

Риторичні запитання широко застосовуваним у політичних промовах для впливу на аудиторію. На відміну від звичайних запитань, риторичні не вимагають відповіді, оскільки їхня головна мета – не отримати інформацію, а викликати роздуми, емоційний відгук або підкреслити важливість певного меседжу. Вони сприяють активізації мислення слухачів і формуванню необхідного ставлення до піднятих у промові тем.

Риторичні запитання дозволяють миттєво сконцентрувати увагу слухачів на ключовому питанні або проблемі, задаючи тон подальшої розмови. Такий вид запитань часто використовується для того, щоб викликати у слухачів сильні емоції, такі як обурення, натхнення чи співчуття, що допомагає політикам встановлювати емоційний контакт з аудиторією. Для самого політичного діяча риторичні запитання слугують своєрідними маркерами, що допомагають структурно організувати промову, позначаючи ключові моменти. Риторичні запитання часто використовуються для демонстрації різниці між позитивним і негативним, підкреслюючи правильність одного вибору та неправильність іншого [26].

Отже, риторичні запитання є одним із найбільш ефективних лексико-стилістичних засобів у політичних промовах. Вони дозволяють структурувати виступ, привертати увагу до важливих питань, викликати емоційний відгук у слухачів та посилювати аргументацію.

Антитеза – це стилістичний прийом, який полягає у протиставленні ідей, понять або образів з метою створення контрасту та акцентування уваги аудиторії на певному аспекті промови. У політичних промовах антитеза відіграє важливу роль, оскільки дозволяє підкреслити головну думку, створити емоційний вплив і чітко окреслити позицію оратора.

Антитеза використовується для чіткого окреслення відмінностей між двома протилежними концепціями, допомагаючи слухачам зрозуміти, чому одна позиція є більш прийнятною. Також вона допомагає логічно організувати промову, чітко розділяючи окремі аспекти ідей, що сприяє кращому сприйняттю інформації аудиторією. За допомогою антитези політики часто демонструють переваги своїх дій чи політики над діями опонентів або протилежними ідеями [26].

Отже, антитеза є одним із найефективніших лексико-стилістичних засобів, які використовуються в політичних промовах. Вона дозволяє структурувати виступ, посилити аргументацію, викликати емоційний відгук у слухачів та мобілізувати їх на підтримку політичних цілей.

Паралелізм – це стилістичний засіб, який полягає у створенні аналогій між двома явищами або подіями через їх паралельне зображення. Це може бути досягнуто через схожість або контраст рис, дій чи явищ із різних сфер життя. У політичних промовах паралелізм є потужним інструментом для підсилення аргументації, створення емоційного впливу та надання тексту яскравості й переконливості.

Паралелізм дозволяє проводити паралелі між різними подіями, щоб зробити складні ідеї більш близькими для аудиторії. Завдяки паралельному зображенню двох явищ політики створюють сильний логічний зв'язок між ідеями, що допомагає переконати слухачів. Паралелізм, зображуючи схожість або контраст подій, викликає емоційний відгук, що посилює сприйняття промови. Використання паралельного зображення створює

гармонійний текст, який сприймається легко і природно. Паралелізм є важливим лексико-стилістичним засобом, що дозволяє політичним промовцям створювати чіткі, емоційні та переконливі виступи [26].

Тож використовуючи аналогії, політики не лише роблять свої промови більш зрозумілими, але й формують сильний емоційний зв'язок з аудиторією.

Політичні промови є ефективним засобом комунікації, через який лідери доносять до аудиторії ключові аспекти поточної ситуації, надаючи їм емоційного, політичного й стратегічного значення. Військові та економічні терміни займають важливе місце в промовах, оскільки вони підкреслюють актуальні виклики та формують чітке уявлення про пріоритети держави.

Військові терміни відображають стратегічну орієнтацію держави на забезпечення безпеки, мобілізацію ресурсів та підтримку національної обороноздатності [1].

У промовах політичних лідерів такі терміни виконують кілька ключових функцій:

1) **Інформаційна функція** - забезпечувати аудиторію фактами про стан обороноздатності країни. Вони створюють уявлення про заходи, які приймаються для захисту національних інтересів [5].

2) **Мобілізаційна функція** - слова, що відображають бойову готовність і єдність мобілізують громадськість, підкреслюючи необхідність спільної боротьби за національну безпеку [5].

3) **Міжнародна підтримка** - термінологія, пов'язана із закликами до міжнародної допомоги відображає прагнення залучити союзників до боротьби з агресією [5].

4) **Побудова стратегічного плану** - терміни вказують на довгострокові плани країни, спрямовані на перемогу й відновлення суверенітету [5].

Економічна риторика в політичних промовах зосереджується на питаннях відновлення, розвитку та стабілізації економіки, особливо в кризових умовах. Економічні терміни також мають кілька важливих функцій:

1) **Демонстрація стратегії відновлення** - термінологія акцентує на планах уряду забезпечити економічну стабільність і розвиток після подолання кризи [28].

2) **Привернення міжнародної уваги** - вислови, що підкреслюють важливість залучення зовнішніх ресурсів для підтримки державного бюджету [28].

3) **Забезпечення базових потреб** - у промовах часто згадуються терміни, які вказують на прагнення держави розв'язати ключові питання, що впливають на життя населення [28].

4) **Заклики до міжнародного співробітництва** - термінологія, пов'язана з економічними альянсами демонструє прагнення інтегруватися в світову економіку [28].

Висновки до розділу 1

Основи сучасного розуміння дискурсу були закладені в середині ХХ століття завдяки роботам таких дослідників як З. Харріса та Ю. Хабермаса, які розглядали дискурс як інструмент комунікації та пізнання реальності. Сьогодні науковці застосовують широкий підхід, що охоплює будь-які мовні утворення, пов'язані зі сферою політики, незалежно від суб'єкта чи змісту, та вузький підхід, що обмежуються аналізом мовлення, яке відбувається у формальних інституціях, таких як урядові засідання, парламентські дебати чи партійні з'їзди.

Політичні промови є центральним інструментом політичного дискурсу, спрямованим на вплив на громадську думку, мобілізацію суспільства та формування політичного іміджу. Вони забезпечують передачу цілей, цінностей та політичних стратегій, водночас сприяючи формуванню міжнародного іміджу держави. Промови класифікуються за обставинами та цілями, такими як інавгураційні, урочисті, агітаційні, передвиборчі та дипломатичні, кожна з яких має свою специфіку та функції.

Лексико-стилістичні особливості політичних промов, включаючи використання формальної лексики, універсальних і специфічних термінів, емоційно забарвлених елементів, риторичних прийомів та стилістичних фігур, відіграють ключову роль у їхній ефективності. Правильний вибір стилю та лексики допомагає створити позитивне враження про промовця, залучити підтримку аудиторії та підвищити впливовість виступу. Водночас важливо уникати надмірного використання складних термінів або евфемізмів, які можуть послабити довіру аудиторії.

Таким чином, політичний дискурс та його складова – політичні промови – є багатогранними інструментами, вивчення яких дозволило нам

зрозуміти механізми впливу на громадську думку, стратегії переконання, а також соціокультурний контекст, у якому ці процеси відбуваються.

РОЗДІЛ 2

ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ У ПРОМОВАХ ПРЕЗИДЕНТА В. ЗЕЛЕНСЬКОГО

2.1. Тематична класифікація лексичних одиниць

Тематична класифікація лексичних одиниць у політичних промовах є важливим аспектом дослідження політичного дискурсу. Вона дозволяє виявити основні теми та напрями, які політики висвітлюють у своїх виступах, а також зрозуміти, які мовні засоби вони використовують для впливу на аудиторію.

Для нашого дослідження ми обрали шість англомовних промов Президента України В. Зеленського. Досліджуючи їх, ми проаналізували лексичні одиниці, які він часто використовував. У промовах Президента України В. Зеленського широко використовується лексика, яка має на меті посилити патріотичні почуття, сформувати позитивний образ України на міжнародній арені та залучити міжнародну спільноту до підтримки українського народу. У цьому розділі ми розглянемо тематичну класифікацію лексичних одиниць, які широко використовуються у промовах В. Зеленського.

Під час нашого дослідження ми виділили такі основні тематичні групи лексики, що характерні для політичних промов:

1) Лексика, що описує владу та управління: слова та вирази, що стосуються державних інституцій, політичних партій, посадових осіб та процесів управління.

2) **Лексика, що описує соціально-економічні аспекти:** терміни, пов'язані з економікою, фінансами, ринком праці, соціальним забезпеченням та іншими економічними питаннями.

3) **Лексика, що описує міжнародні відносини:** слова та вирази, що стосуються дипломатії, зовнішньої політики, міжнародних організацій та відносин між державами.

4) **Лексика, що описує ідеологію та цінності:** терміни, пов'язані з демократією, свободою, правами людини, національною ідентичністю та іншими ціннісними категоріями.

5) **Лексика, що описує безпеку та оборону:** слова та вирази, що стосуються національної безпеки, збройних сил, тероризму та інших аспектів оборони.

До **першої групи** лексичних одиниць ми віднесли слова та вирази, що стосуються державних інституцій, політичних партій, посадових осіб та процесів управління. Ця лексика використовується для акцентування уваги на важливості управління державою, а також на ролі ключових політичних діячів і процесів у структурі влади.

Показовою є промова Президента В. Зеленського на 76-й сесії Північної ради яку Президент розпочинає зі слів подяки за запрошення та гостинність усім присутнім:

Mr. Speaker, Madam President, dear friends, ladies and gentlemen!
(Zelenskyy, October 29, 2024).

Звернення до ключових осіб підкреслює офіційний характер промови та визнання їх ролей у державному управлінні.

Президент продовжує виражати вдячність представникам урядів цих країн та демонструє важливість міждержавного співробітництва:

I would like to thank each of you, as well as the people you represent – Iceland, Norway, Denmark, Sweden, Finland (Zelenskyy, October 29, 2024).

Невід'ємною темою є ворог та його вплив на стан всіх країн, наприклад:

Not a temporary pause of the horror that Russia, Putin and their aggression has unleashed, nor a few years of quiet before the next Russia's invasion, and certainly not a lifetime under the will of some madman in the Kremlin (Zelenskyu, October 29, 2024).

В наведеному висловлюванні бачимо протиставлення агресивної політики мирному управлінню.

Згадка про міжнародну конференцію як частину миротворчих зусиль також пов'язана з владою та управлінням:

Tomorrow, a special conference will begin in Canada on one of the most sensitive issues in our Peace Formula (Zelenskyu, October 29, 2024).

Одним із обов'язків управління є вирішення гуманітарних проблем, до яких В. Зеленський закликає слухачів наступною фразою:

The Ukrainian team and many of our partners will work on the matter of bringing back Ukrainian children who were taken by Russia (Zelenskyu, October 29, 2024).

Подана фраза описує спільні урядові зусилля для вирішення гуманітарних питань.

Президент наголошує на важливості дотримання Статуту ООН, який є основним документом цієї міжнародної організації, та підкреслює право України на територіальну цілісність і суверенітет:

We must uphold the UN Charter and guarantee our right – Ukraine's right – to territorial integrity and sovereignty just as we do for every other nation (Zelenskyu, September 25, 2024).

У поданому реченні Президент посилається на міжнародний саміт, який є важливим інструментом управління та координації між країнами:

Most of those represented at our Summit today are already part of this (Zelenskyu, October 9, 2024).

Не менш важливу роль у промові грає Європейський Союз, який згадується як інституція, що сприяє об'єднанню та управлінню демократичними країнами:

The EU must unite the entire continent – all of Europe's democratic nations (Zelenskyu, October 9, 2024).

Ми також простежили тенденцію у Зверненнях Президента Зеленського до лідерів держав, як важливих фігур у міжнародному управлінні:

We're counting on President Biden's leadership (Zelenskyu, October 9, 2024).

Президент використовує дипломатичну лексику, щоб підкреслити значення міжнародної підтримки. Він згадує "*bilateral security agreements* [93]" та "*G7+ meeting in New York* [93]", акцентуючи на багатосторонніх домовленостях, що формують нову систему безпеки. Вислів "*the Second Peace Summit* [93]" підкреслює важливість продовження дипломатичних зусиль для досягнення миру.

У виступі під зустрічі з Президентом США В. Зеленський висловлює вдячність за підтримку Америки та підкреслює важливість партнерства між країнами. В. Зеленський починає з вдячності, висловлюючи визнання підтримці США:

Thank you for your strong support (Zelenskyu, September 26, 2024).

We deeply appreciate that Ukraine and America have stood side by side (Zelenskyu, September 26, 2024).

Обрані нами приклади ілюструють, як Президент Зеленський ефективно використовує лексику, пов'язану з управлінням, для

акцентування важливості міжнародної співпраці, захисту громадян та стратегічних цілей України.

Переходячи до **другої групи** лексичних одиниць, варто зазначити, що до цієї категорії входять терміни, пов'язані з економікою, фінансами, ринком праці, соціальним забезпеченням та іншими економічними питаннями. Ця лексика акцентує увагу на соціально-економічних проблемах, важливості розвитку економіки та підвищення рівня життя громадян.

Значна увага приділяється економічним аспектам конфлікту. В. Зеленський наголошує на важливості санкцій та економічної підтримки, щоб послабити агресора. Наприклад, фраза "*effective sanctions against Russia* [95]" вказує на санкції як інструмент, що може вплинути на здатність Росії продовжувати агресію.

На Генеральній Асамблеї ООН В. Зеленський акцентує увагу на значенні економічної допомоги для відновлення України. Він згадує про новий пакет підтримки на суму "*7.9 billion dollars* [92]", називаючи його "*a great help* [92]". Така фінансова підтримка демонструє важливість допомоги США в контексті відновлення країни, особливо після руйнівних наслідків війни.

Обов'язковим пунктом промов є вдячність за підтримку, яка допомогла Україні зберегти соціально-економічну стійкість у складних умовах:

Ukrainians have the right to true and lasting peace. and I thank you for helping us achieve it (Zelenskyy, October 29, 2024).

Президент Зеленський постійно робить акцент на зусиллях України щодо досягнення миру, який є основою для соціально-економічної стабільності:

Dear friends! Ukraine has not wasted a single day in its efforts to bring peace closer (Zelenskyu, October 29, 2024).

Акцент Президента на розвитку суспільства відповідає міжнародним цілям розвитку та спільним прагненням глобальної спільноти:

It becomes clear how important it is for a society to grow (Zelenskyu, October 29, 2024).

Президент також підкреслює необхідність забезпечення продовольчої безпеки, що є ключовим елементом економічної стабільності та добробуту населення:

We must ensure food security (Zelenskyu, September 25, 2024).

В. Зеленський своїх промовах щоразу підкреслює важливість відновлення економічної та соціальної інфраструктури після війни, а також створення нових можливостей для енергетики, промисловості та соціального розвитку:

We're not just talking about rebuilding of what was destroyed by Russia, in this war, but also about creating new energy, industrial, and social opportunities that will make Europe stronger (Zelenskyu, October 9, 2024).

Президент України робить акцент на економічному потенціалі виробництва оборонної продукції, що може сприяти розвитку індустріальних секторів:

Drone production, electronic warfare, equipment, and ammunition manufacturing in Ukraine – these are opportunities for your region to protect its peace as well (Zelenskyu, October 9, 2024).

В. Зеленський говорить про те, як економічне зростання позитивно вплине як на Україну, так і на міжнародних партнерів:

This will boost economic growth for all of us and strengthen our Ukrainian resilience (Zelenskyu, October 9, 2024).

Ще однією метою промов Президента Зеленського є донести до публіки, що інвестиції в технології розглядаються як засіб зміцнення економіки:

We're asking for investments in Ukraine's technology sector to enhance economic resilience (Zelenskyu, October 9, 2024).

В. Зеленський прагне до спільного розвитку з іншими країнами, тому щоразу зосереджує увагу на пропозиції економічної співпраці:

Ukraine is ready to share its industrial expertise with partners for mutual growth (Zelenskyu, October 9, 2024).

Енергетична лексика також займає значне місце у промові, що підкреслює важливість контролю над ресурсами у сучасному конфлікті. Наприклад, вислів "*Russia is weaponising oil and gas* [94]" вказує на те, що енергетичні ресурси використовуються для тиску на інші держави. Це підсилюється фразою "*weaponizing nuclear energy* [94]", що підкреслює перетворення ядерної енергетики на інструмент політичного впливу. Сюди також відносимо вислови: "*destroyed all our thermal power plants* [94]" та "*targeting our energy infrastructure* [94]", що підкреслюють вразливість енергетичної системи, яку атакує Росія, щоб залишити українців без світла та тепла. Словосполучення "*disconnect the plants from the power grid* [94]" демонструє специфічні наміри ворога – не лише знищити інфраструктуру, але й поставити країну в скрутне становище перед зимою.

Таким чином, подані приклади демонструють, як Президент Зеленський використовує лексику, пов'язану із соціально-економічними аспектами, щоб підкреслити важливість миру, міжнародної співпраці та соціального розвитку як основи для успішного майбутнього України.

До **третьої групи** ми включили лексичні одиниці, пов'язані з міжнародними відносинами. Ця лексика відображає глобальний характер політичного дискурсу та підкреслює важливість міжнародної співпраці.

Лексика, пов'язана з правосуддям та дотриманням міжнародних норм є важливою частиною промови, оскільки В. Зеленський прагне підкреслити важливість відповідальності для агресора. Він згадує про "*International Criminal Court issued arrest warrant [94]*" для підкреслення легітимності міжнародної підтримки України. Цей вираз демонструє, що дії агресора мають юридичні наслідки.

Промова Президента В. Зеленського на Генеральній Асамблеї ООН є прикладом стратегії комунікації, яка підкреслює глобальні виклики, проблеми миру та єдності, а також критикує агресивні дії Росії. Однією з центральних тем промови є заклик до єдності, спрямований як до держав-членів ООН, так і до глобальної спільноти. В. Зеленський використовує різноманітні слова та вирази, що підкреслюють важливість об'єднаних зусиль для забезпечення миру та стабільності. Наприклад, вислів "*being really united we can guarantee fair peace for all nations [3]*" демонструє впевненість у тому, що лише спільними діями можна досягти справедливого миру.

Президент України наголошує на ролі міжнародних альянсів і підтримки в обороні національного суверенітету, використовуючи у своїй промові такі лексичні одиниці:

We truly feel your support, and we will always remember the heartfelt commitment of the Nordic nations in helping us defend our country, our people, our freedom (Zelenskyy, October 29, 2024).

Your support is one of the strongest in the world (Zelenskyy, October 29, 2024).

Визнання потужної міжнародної підтримки демонструє велике значення глобального партнерства.

В. Зеленський щоразу підкреслює міжнародний контекст агресії Росії проти України, її територіальні претензії та необхідність глобальної підтримки України у боротьбі за свободу та суверенітет:

And I thank every leader, every country that supports us in this, that understands us – that sees how Russia, a country more than twenty times larger than Ukraine in territory, still wants even more land, more land – which is insane – and is seizing it, day by day, while wanting to destroy its neighbor (Zelenskyy, September 25, 2024).

Лексичні одиниці “The world” та “future aggressions” закликають до глобальної солідарності та єдності:

The world must unite to prevent future aggressions (Zelenskyy, September 25, 2024).

Значна частина лексичного складу промов В. Зеленського стосується міжнародної підтримки у відновленні України після війни:

Over 30 countries have already supported the declaration on Ukraine’s recovery (Zelenskyy, October 9, 2024).

Наступна заява Президента Зеленського демонструє прагнення України інтегруватися до європейської спільноти:

Ukraine’s membership in the EU will certainly be achieved (Zelenskyy, October 9, 2024).

Володимир Зеленський у своїх промовах закликає уряди країн до стабільності міжнародних відносин як основа миру:

Peace is impossible without geopolitical certainty (Zelenskyy, October 9, 2024).

We invite all other partners to join as well (Zelenskyy, October 9, 2024).

"Partners" демонструє значення міжнародної коаліції для вирішення конфлікту.

Лексика вдячності у промові Президента В. Зеленського до обох палат парламенту Великої Британії підкреслює важливість солідарності, яку Україна відчуває з боку британського народу та уряду. Наприклад, фраза "*Thank you, Britain!* [91]" є прямою подякою на адресу всієї країни, а конкретні слова вдячності, звернені до політичних лідерів, надають промові особистісного тону.

Не менш цікавим маневром є підкреслення В. Зеленським історичної спорідненості України та Великої Британії, що створює основу для тісної співпраці в сучасності. Він наголошує на спільних викликах, які обидві країни долали протягом історії:

Our countries knew different times. Our nations defended freedom in the Second World War (Zelenskyy, February 8, 2023).

Використання слів "*defended freedom*" підкреслює спільний досвід боротьби за мир та свободу.

В. Зеленський також часто використовує лексичні одиниці, які характеризують Росію як аморальну силу. Наприклад, він говорить про "*Russia's perverted way* [91]" та "*crooked world* [91]", створюючи образ викривленої моралі агресора, що спотворює правду та міжнародні норми. Вирази "*no legitimate reason* [91]" та "*criminal war* [91]" підкреслюють нелегітимність дій Росії, додаючи моральну вагу до аргументації В. Зеленського.

Саме тому для досягнення миру Президент В. Зеленський згадує про конкретні інструменти, наприклад, "*Peace Formula* [91]", яку він представляє як програму, що базується на принципах Статуту ООН, зазначаючи:

Every point of the Peace Formula is rooted in the principles and purposes and norms of the UN Charter (Zelenskyy, February 8, 2023).

Тим самим Президент зробив акцент на легітимності цієї ініціативи. Вирази "*Peace Summit* [91]" та "*second Peace Summit* [91]" свідчать про рішучість України досягти дипломатичних результатів і створити стійкий мир.

Ці приклади демонструють, як Президент Зеленський ефективно використовує лексику, пов'язану з міжнародними відносинами, щоб підкреслити важливість миру, взаємодії між державами та цінності глобального партнерства.

Четверта група лексичних одиниць описує ідеологічні та ціннісні аспекти. Сюди належать терміни, що стосуються демократії, свободи, прав людини, національної ідентичності та інших ціннісних категорій. Ця лексика має емоційний і символічний характер, часто використовується для мобілізації аудиторії та вираження ключових ідеологічних позицій.

Промови Президента Зеленського майстерно підкреслюють бажання інтеграції у світову спільноту та обміну культурними цінностями:

Our people, our strong people deserve generations of peace – a time to live, to develop our culture, and to freely share with the world what makes Ukraine unique (Zelenskyu, October 29, 2024).

Щоб підкреслити прагнення України до повного контролю над своєю територією Президент Зеленський використовує слова "*sovereignty* [91]", а лексеми на кшталт "*independence* [91]" та "*self-defense* [91]" створюють образ непорушної держави, яка обстоює своє право на існування. Це додає промові юридичної точності та підсилює аргументацію В. Зеленського на користь міжнародної підтримки.

В промовах В. Зеленського лексичні одиниці підкреслюють цінності свободи, людського життя та довкілля, які є фундаментальними для європейських країн:

Your respect for freedom, human life, and environment reflects the time you've had to live in peace, build your culture, and preserve that unique spirit found only in the Nordic countries (Zelenskyu, October 29, 2024).

Президент підкреслює цінність справедливого миру, який неможливий без участі України, акцентуючи на рівності та правосудді:

That's why we say, rightfully so – there can be no just peace without Ukraine (Zelenskyu, September 25, 2024).

В деяких своїх промовах В. Зеленський охоче посилається на історичну ініціативу як приклад цінності міжнародної співпраці та відновлення у післявоєнний період:

This will play a role in our century just as the Marshall Plan did for Europe's strength in the last century (Zelenskyu, October 9, 2024).

Завершення промови В. Зеленського завжди однакове — це патріотичне гасло, яке вже стало культовим, відображає національні цінності та гордість за країну. Використання таких слів і фраз допомагає створити образ згуртованого народу, який об'єднується навколо захисту своєї землі та суверенітету.

Thank you! Glory to Ukraine (Zelenskyu, October 29, 2024)!

Варто зазначити, що головною метою Президента у воєнний час: не презентувати чи створювати образ себе, а діяти ефективно та правдиво описувати події в Україні. Однак стратегія ідентифікації сприяла Володимиру Зеленському продемонструвати приналежність до свого народу та виступати від імені всіх українців, наприклад:

I am addressing you on behalf of Ukrainians, I am addressing you on behalf of Mariupol residents – civilians of a city that Russian troops have blocked and razed to the ground” (Zelenskyu, March 17, 2022).

Ці приклади демонструють, як у промові Президента Зеленського використовуються ідеологічні та ціннісні аспекти для підкреслення

важливості миру, свободи та національної ідентичності і, водночас, випускаються з уваги особистісні моменти.

З п'ятою групою ми пов'язали лексику про безпеку та оборону. Ця група охоплює слова та вирази, що стосуються національної безпеки, збройних сил, тероризму та інших аспектів оборони. Лексика цієї категорії підкреслює актуальність оборонної політики та заходів, спрямованих на забезпечення стабільності та захисту країни.

Промови В. Зеленського багаті на лексичні одиниці, які описують необхідність військової допомоги та міжнародної підтримки. Наприклад, фраза "*a coalition of NLAW and Javelin that stopped the advance of the Russian army* [91]" демонструє важливість постачання зброї для захисту. Вирази "*a coalition of artillery rounds* [91]" та "*coalition of air defense* [91]" підкреслюють критичну роль цієї підтримки у захисті українських міст та населення.

В. Зеленський використовує специфічну військову лексику для опису поточної ситуації в Україні та агресивних дій Росії. Фрази "*trenches under enemy artillery fire* [91]" та "*enemy aircrafts and missiles* [91]" підкреслюють жахливі умови, у яких українці змушені боротися. Ці лексичні одиниці створюють у слухачів образи воєнних дій, підкреслюючи масштаби і тяжкість агресії.

Промови В. Зеленського містять численні символічні елементи, що підсилюють значення подій та закликів. Наприклад, він звертається до образу "*Churchill's armchair* [91]", що символізує спадщину британського опору під час Другої світової війни. Це створює історичну паралель між боротьбою за свободу у минулому та сьогодишньою боротьбою України.

Президент В. Зеленський у своїх промовах також приділяє значну увагу питанням ядерної загрози. Він використовує такі слова, як "*weapons of mass destruction* [94]", "*nuclear stockpiles*[94]", "*nuclear power plants*

[94]", підкреслюючи серйозність небезпеки, яку представляють ядерні об'єкти у світі, особливо якщо вони використовуються як інструменти шантажу. Наприклад, фраза "*the global security architecture offers no response or protection against such a treacherous radiation threat* [94]" показує, що існуючі механізми безпеки не можуть захистити від ядерного шантажу, що здійснює Росія, зокрема через загрозу з боку Запорізької атомної станції.

У промові на Генеральній асамблеї ООН Президент В. Зеленський починає промову, зосереджуючи увагу на події, що стала символом загрози не лише для України, а й для всього світу. Він описує обстріл Запорізької АЕС словами "*Russian tanks firing directly at the buildings of our Ukrainian nuclear power plant* [94]". Вираз "*the most terrifying reports* [94]" підкреслює особливий рівень небезпеки, що стався внаслідок дій російської армії. Це не лише військове питання, але й потенційна загроза для екології та здоров'я людей у глобальному масштабі. Лексика страху включає фрази: "*disastrous consequences* [94]", "*horrifying moments* [94]" та "*nuclear incident* [94]", які формують у слухачів відчуття небезпеки.

Такі фрази, як "*defend our country* [94]" та "*give their lives to defend* [94]", підкреслюють боротьбу українських військових. Військова лексика також включає такі одиниці, як "*nuclear safety* [94]" та "*aggressor exercises veto power* [94]", що вказує на міжнародну агресію, з якою зіштовхуються країни, і на потребу в конкретних діях для захисту населення.

Використання лексики, як-от "*coalition of NLAW and Javelin* [91]" та "*coalition of artillery rounds and air defense* [91]", свідчить про конкретні внески партнерів, а також вказує на значення міжнародної співпраці в обороні України.

.Згадка про "*Russian bombs* [95]" і їхні наслідки для мирних жителів відображає жорстокість конфлікту та ту небезпеку, яку відчуває населення

України. У контексті загрози В. Зеленський використовує словосполучення "*provide all necessary weapons* [95]", щоб підкреслити необхідність подальшого військового забезпечення України для захисту. Слово "*Victory Plan* [95]" описує стратегічний документ, який має на меті досягнення повної перемоги, що є ключовою метою України.

Зокрема, В. Зеленський зачіпає тему управління військових дій та необхідності виведення окупаційних сил для відновлення контролю державних інституцій над територією, що є важливим аспектом міжнародних відносин:

We need to achieve the withdrawal of Russian occupiers, which will put an end to the fighting in Ukraine (Zelenskyu, September 25, 2024).

Важливим аспектом міжнародного гуманітарного права є відображення зусиль державних інституцій щодо захисту прав громадян та повернення їх на батьківщину, про що наголошує В. Зеленській:

We need to return home all our prisoners of war and civilians forcibly deported to Russia (Zelenskyu, September 25, 2024).

Президент наголошує на важливості розвитку мілітарної сфери та заявляє, що Україна прагне розвивати власну оборонну промисловість, включаючи виробництво сучасної зброї:

Every leader has to focus on ensuring their armies are technologically advanced (Zelenskyu, October 9, 2024).

And Ukraine is capable of producing more modern weaponry, and we need investments to make this happen (Zelenskyu, October 9, 2024).

Інший важливий елемент – це опис наслідків агресії Росії для регіональної та глобальної безпеки: "*Russia turned Syria into ruins* [94]" і "*Russia has almost swallowed Belarus* [94]". Ці фрази акцентують на довготривалих наслідках агресії, яка зачіпає не лише Україну, а й інші

країни та регіони. Така лексика допомагає В. Зеленському створити яскравий образ небезпеки, яку представляє Росія.

Президент Зеленський завжди демонструє ідеологічну позицію щодо неприйнятності агресії та необхідності справжнього миру, а не тимчасового затишшя, на чому і концентрує увагу:

Not a temporary pause of the horror that Russia, Putin and their aggression has unleashed, nor a few years of quiet before the next Russia's invasion, and certainly not a lifetime under the will of some madman in the Kremlin (Zelenskyu, October 29, 2024).

Президент підкреслює важливість притягнення до відповідальності осіб, винних у воєнних злочинах, що стосується функцій судових та правоохоронних органів держави, а також міжнародного правосуддя:

We must hold accountable those responsible for war crimes (Zelenskyu, September 25, 2024).

Президент Зеленський також наголошує, що Росія, не здатна перемогти Україну у військових боях, тому шукає інші методи, щоб зламати моральний дух українців:

Since Russia can't defeat our people's resistance on the battlefield, Putin is looking for other ways to break the Ukrainian spirit (Zelenskyu, September 25, 2024).

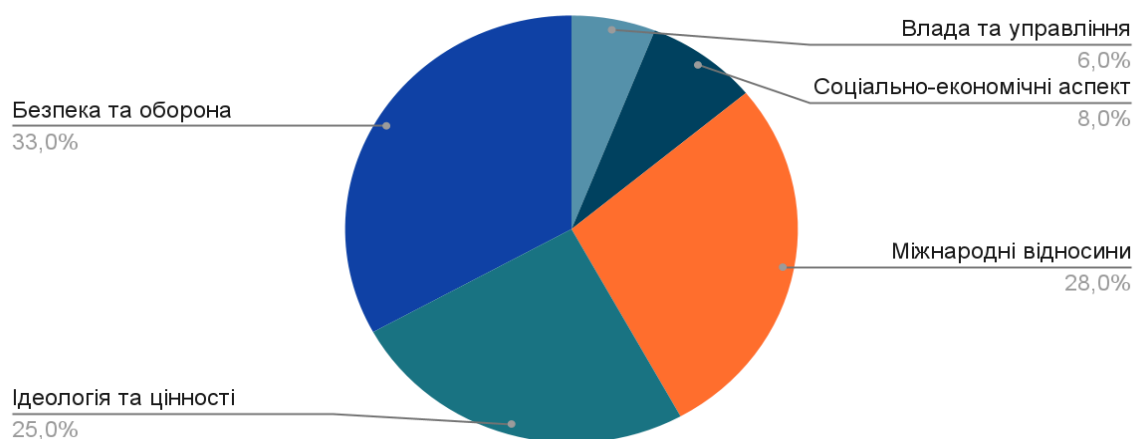
Лексичні одиниці, пов'язані з миром та безпекою, присутні у всій промові, підкреслюючи, що мета України – забезпечення стабільності. Наприклад, вислів "*we can guarantee fair peace for all nations [94]*" підкреслює, що мир є справедливим і доступним для кожної країни, що потребує його. В. Зеленський також наголошує на важливості недопущення використання війни як засобу вирішення конфліктів, згадуючи "*end the aggression on the terms of the nation which was attacked*

[94]". Це вказує на його прагнення до миру, який базується на захисті суверенітету.

Слова "*Victory* [91]", "*change the world* [91]", "*new reality of the free world*[2]" створюють відчуття, що боротьба України стане каталізатором змін у світовій політиці та принесе мир у майбутньому.

Ці приклади демонструють, як у своїх промовах Володимир Зеленський систематично використовує лексику, пов'язану з безпекою та обороною, наголошуючи на міжнародній співпраці, оборонних ініціативах та стабільності в регіоні.

Тематична класифікація лексичних одиниць у англійській мові

Діаграма 1.

Аналіз шістьох англійських промов Президента України Володимира Зеленського дозволив виокремити п'ять основних тематичних груп лексики, які відображають ключові акценти політичного дискурсу у його виступах. Розгляньмо кожну з груп та їх значення у контексті промов Зеленського:

1) Лексика, що описує владу та управління (6%)

Ця категорія займає найменший відсоток у загальному обсязі лексики, що свідчить про те, що у своїх промовах Президент Зеленський акцентує менше уваги на аспектах внутрішнього державного управління. Однак, використання цієї лексики важливе для підкреслення ролі політичного

лідерства, обґрунтування стратегічних рішень і створення іміджу сильної та відповідальної влади. Така лексика зазвичай використовується для пояснення дій уряду, оголошення політичних ініціатив чи демонстрації лідерства.

2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти (8%)

Цей сегмент також представлений у меншій кількості, що відображає акцент на проблемах економічного відновлення, реформ та соціальної підтримки в умовах війни. Лексика цієї групи слугує для комунікації з міжнародними партнерами щодо економічної допомоги, демонстрації стратегії реформування країни та забезпечення економічної стійкості. В. Зеленський використовує цю лексику для підкреслення необхідності глобальної співпраці у сфері економіки та ролі України у світовій економічній системі.

3) Лексика, що описує міжнародні відносини (28%)

Ця група лексики є однією з найпоширеніших, що відображає важливість комунікації України з міжнародною спільнотою. Основний акцент промов Володимира Зеленського зосереджений на темах партнерства, підтримки з боку союзників, спільних зусиль у боротьбі за демократичні цінності та глобальну стабільність. Така значна частка лексики свідчить про стратегічне значення дипломатичної риторики у промовах В. Зеленського, яка спрямована на залучення підтримки міжнародної спільноти для протидії агресії та забезпечення безпеки України.

4) Лексика, що описує ідеологію та цінності (25%)

Значна увага приділяється темам, пов'язаним з ідеологією та цінностями, що відображає прагнення Президента сформувати у слухачів спільне розуміння фундаментальних принципів, які об'єднують Україну та міжнародну спільноту. Лексика цієї групи спрямована на утвердження демократичних цінностей, прав людини, свободи, справедливості та

єдності у боротьбі проти агресора. Вона також сприяє формуванню ідеологічного підґрунтя для міжнародної підтримки України.

5) Лексика, що описує безпеку та оборону (33%)

Ця група є наймасштабнішою у промовах Зеленського, що логічно пояснюється контекстом війни та необхідністю привернути увагу до питань національної та глобальної безпеки. Лексика, пов'язана із захистом, обороною, мобілізацією ресурсів та міжнародною військовою допомогою, підкреслює важливість підтримки України у протистоянні агресору. Вона також демонструє рішучість у відстоюванні територіальної цілісності та незалежності держави.

Аналіз п'яти англомовних промов Володимира Зеленського показує, що лексика, пов'язана з безпекою та обороною, є домінуючою (33%), що свідчить про першочерговість цієї тематики у його риториці. Міжнародні відносини (28%) та ідеологія й цінності (25%) також займають значну частку, відображаючи стратегічну важливість міжнародної співпраці та утвердження спільних цінностей. Соціально-економічні аспекти (8%) та питання влади й управління (6%) займають меншу частку, але є важливими для загальної структуризації промов та демонстрації цілісності державної політики. Такий розподіл відображає пріоритети України у контексті війни та міжнародної дипломатії.

Висновки до підрозділу 2.1

Отже, у ході аналізу англійських промов Президента України Володимира Зеленського було виділено п'ять основних тематичних груп лексики:

- 1) Лексика, що описує владу та управління;
- 2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти;
- 3) Лексика, що описує міжнародні відносини;
- 4) Лексика, що описує ідеологію та цінності;
- 5) Лексика, що описує безпеку та оборону.

На базі досліджених англомовних промов В. Зеленського ми встановили, що найпоширенішими тематичними групами в англійських промовах Володимира Зеленського є **лексика, що описує безпеку та оборону (33%)**, а також **лексика, що описує міжнародні відносини (28%)** (Див. Додаток А) Це зумовлено пріоритетами, які Президент ставить у своїх зверненнях: привернення уваги до військової підтримки України та активна комунікація з міжнародною спільнотою для досягнення спільних цілей безпеки та миру.

2.2. Використання термінів у промовах українського президента

Особливе місце в політичному дискурсі займають промови, які відображають ключові пріоритети держави та акцентують на стратегічних викликах. У випадку України, яка стикається з безпрецедентними викликами через збройну агресію, використання військової та економічної термінології у виступах Президента має вирішальне значення для мобілізації як внутрішньої, так і міжнародної підтримки.

Військова термінологія у промовах Президента України відображає реалії війни, акцентує увагу на необхідності оборони, стратегічного планування та міжнародної військової допомоги. Ці терміни не лише описують поточний стан, але й слугують засобом консолідації суспільства навколо ідеї боротьби за незалежність та свободу.

Економічна термінологія, зі свого боку, відіграє ключову роль у висвітленні економічних викликів, що постали перед країною, а також у презентації планів стабілізації, реформ і відновлення. Використання таких термінів сприяє зміцненню довіри до України серед міжнародних партнерів, демонструючи здатність держави адаптуватися до нових умов і стратегічно розвиватися.

2.2.1. Військові терміни

У цьому підрозділі ми розглянемо ключові військові терміни та вирази, які Президент України В. Зеленський використовує у своїх промовах (див. Додаток Б). Застосування цих термінів не лише відображає складність і жорстокість конфлікту, але й підкреслює значення міжнародної підтримки та стратегії для забезпечення захисту України.

У промовах В. Зеленський наголошує на життєвій важливості рішучих дій для досягнення миру. Наприклад:

All that is needed – is the resolve to act, to implement what is necessary for peace (Zelenskyu, October 29, 2024).

Використана фраза закликає міжнародну спільноту до активних дій.

Вжитий В. Зеленським вислів підкреслює силу демократичного світу, який має ресурси та моральний фундамент для боротьби з агресором:

The free world has everything it needs to defend itself and everything people value in life. It has everything – from moral integrity to military strength (Zelenskyu, October 29, 2024).

Використовуючи такі слова, В. Зеленський закликає до об'єднання, адже лише завдяки спільним зусиллям можливо досягти безпеки та миру.

Один із центральних аспектів промов В. Зеленського – це визнання вагомості ролі міжнародної підтримки. Наприклад, вислів:

Thank you for helping us achieve it (Zelenskyu, October 29, 2024).

Він демонструє вдячність Президента України союзникам, які надали необхідну військову допомогу, що дозволило українській армії продовжувати протистояти агресору. Подібний наголос на потребі у військовій допомозі ілюструє важливість постачання зброї та військової техніки. В. Зеленський відзначає, що кожна допомога – це інструмент наближення до миру:

Effective sanctions against Russia, stopping Russia's shadow tanker fleet that funds Putin's aggression, and providing all necessary weapons to our soldiers – these are all tools that bring true peace closer (Zelenskyu, October 29, 2024).

Така лексика має на меті підкреслити невідкладність і значущість кожної дії міжнародних партнерів.

Президент також підкреслює складність війни та масштаб загроз, з якими стикається Україна, використовуючи військову лексику, яка підсилює драматичний тон його промов:

The aggressor scatters death and brings ruins even without nukes but the outcomes are alike (Zelenskyu, September 25, 2024).

Наведена фраза відображає жорстокість конфлікту, прирівнюючи руйнування від звичайної зброї до наслідків ядерної війни. Цей вираз ілюструє вплив агресії на мирне населення, вказуючи на безпринципність ворога.

Особливу увагу В. Зеленський приділяє новітнім методам ведення війни, таким як використання дронів. Він згадує:

We see the war of drones (Zelenskyu, September 25, 2024).

У світі, де технології швидко розвиваються, дрони стають невід'ємною частиною бойових дій. Згадуючи про використання Росією дронів та інших інноваційних способів нападу, В. Зеленський наголошує на необхідності модернізації військових можливостей української армії:

And now Russia is weaponizing nuclear energy, threatening others with radiation leaks (Zelenskyu, September 25, 2024).

Наведене висловлювання вказує на використання ядерних об'єктів як засобу шантажу, що підкреслює підступний характер агресора.

Військова риторика Президента Зеленського також включає слова про оборонні системи, особливо про протиповітряну оборону, яка є критично важливою для захисту цивільного населення:

We must continue developing our air-defense capabilities to counter the persistent threat (Zelenskyu, October 29, 2024).

Ця фраза В. Зеленського підкреслює прагнення України зміцнити свою обороноздатність перед лицем регулярних повітряних атак. Президент також акцентує на важливості збільшення виробництва військової техніки, що може стати внеском у безпеку як України, так і її партнерів:

Drone production, electronic warfare, equipment, and ammunition manufacturing in Ukraine – these are opportunities for your region to protect its peace as well (Zelenskyu, September 25, 2024).

Така лексика підкреслює значення співпраці між країнами, адже лише спільні зусилля можуть забезпечити стабільність у Європі.

Тема необхідності підтримки з боку союзників набуває ще більшої ваги у виступах Президента, коли він говорить про важливість нових військових коаліцій. Наприклад:

We created a coalition of NLAW and Javelin that stopped the advance of the Russian army from the first day of the invasion (Zelenskyu, February 8, 2023).

Таке зауваження В. Зеленського підкреслює ефективність колективних зусиль у стримуванні агресії. В. Зеленський акцентує на значенні цих союзів, адже саме вони дозволили українським військовим успішно протистояти переважаючим силам противника. Вирази про нові коаліції, такі як "*coalition of long-range missiles*" та "*coalition of air-defense [91]*", демонструють роль спільних ресурсів у забезпеченні оборони України.

Президент також згадує про необхідність модернізації військових потужностей України з перспективою розвитку співпраці з іншими країнами:

Ukraine is capable of producing more modern weaponry, and we need investments to make this happen (Zelenskyu, September 25, 2024).

Таке звернення не лише підкреслює прагнення України до самозабезпечення, але й наголошує на потенціалі країни як надійного партнера для європейських держав у зміцненні безпеки.

Окрему увагу В. Зеленський приділяє плану перемоги, який він називає "*Victory Plan*", що є комплексом дій, спрямованих на досягнення миру та безпеки:

The Victory Plan is a clear and powerful set of points that can force Russia into a true peace (Zelenskyu, October 29, 2024).

Ця фраза має не лише стратегічне, але й моральне значення, адже показує, що Україна прагне не просто захиститися, а забезпечити стабільний мир, який буде відновлений завдяки конкретним і послідовним діям.

Отже, аналіз промов Президента України Володимира Зеленського виявив активне використання лексичних одиниць, що належать до військової тематики. У виступах Зеленського спостерігається систематичне застосування термінів і виразів, які підкреслюють серйозність конфлікту, мобілізацію ресурсів для захисту, а також значення міжнародної підтримки.

Нами встановлено, що серед військових термінів найпоширенішими є слова та фрази, що стосуються оборонних систем, новітніх методів ведення війни, стратегічного плану перемоги, а також військової підтримки міжнародних партнерів. Це зумовлено акцентом Президента на забезпеченні військової спроможності України протистояти агресії.

Термінологія, пов'язана з воєнними реаліями, допомагає Президенту створити глибоке емоційне сприйняття ситуації, підкреслюючи, що наслідки війни мають вплив не лише на Україну, але й на всю міжнародну спільноту.

2.2.2. Економічні терміни

У цьому підрозділі у промовах українського президента В. Зеленського ми розглянемо вирази та терміни, пов'язані з економічною ситуацією України під час війни та її економічними відносинами з міжнародною спільнотою (див. Додаток Б). В економічній риторичі В. Зеленського важливе місце займає акцент на необхідності запровадження ефективних санкцій, міжнародної фінансової підтримки, забезпечення продовольчої безпеки, а також на економічному відновленні країни. Президент часто звертається до міжнародних партнерів з проханням про підтримку, підкреслюючи, що економічна стабільність України є невід'ємною складовою глобальної безпеки та стабільності.

Важливе місце в економічній риторичі президента займає необхідність зміцнення економічної співпраці між Україною та країнами Європи й Євроатлантичного регіону. Звертаючись до європейських лідерів, він зазначає:

We must develop our cooperation in Europe and the Euro-Atlantic region. Unity is crucial (Zelenskyu, October 29, 2024).

У цьому виразі Президент Зеленський акцентує увагу на значенні єдності як ключового елементу міжнародної співпраці для підтримки України. В. Зеленський підкреслює, що економічна співпраця з країнами Європи має стати основою стабільності і сприятиме зміцненню геополітичної стійкості регіону. Таким чином, економічна риторика президента включає стратегічні питання інтеграції України в європейський простір та її членство в ЄС і НАТО як необхідні умови для забезпечення тривалої безпеки.

У контексті економічної риторики Президент Зеленський також звертається до теми продовольчої безпеки, яка набула особливої

актуальності у світлі російської блокади українських портів. В. Зеленський згадує про важливість забезпечення експорту зерна:

We are working hard to preserve the land routes for grain exports (Zelenskyu, September 25, 2024).

Тут економічні терміни та поняття, пов'язані з продовольчою безпекою, набувають глобального значення. Блокада портів не лише впливає на економіку України, але й підриває продовольчу безпеку багатьох країн, зокрема тих, які залежать від українського зерна:

The world has witnessed Russia weaponizing oil and gas to weaken the leaders of other countries (Zelenskyu, September 25, 2024).

Наведена фраза демонструє, що Україна усвідомлює важливість контролю над економічними ресурсами, а також можливість їхнього використання як засобу тиску на інші країни. Таким чином, у промовах В. Зеленського економічні терміни не просто вказують на потребу в ресурсах, але й показують, як Росія використовує ці ресурси для посилення своєї агресії.

В. Зеленський також згадує про роль відновлення інфраструктури як важливий економічний аспект, який сприятиме зміцненню економіки країни після завершення війни. Він підкреслює, що:

Ukraine's recovery will play a role in our century just as the Marshall Plan did for Europe's strength in the last century (Zelenskyu, October 9, 2024).

Тут Президент України проводить паралель між сучасною ситуацією в Україні та післявоєнним відновленням Європи, підкреслюючи, що економічне відновлення України не лише сприятиме стабільності в регіоні, але й стане важливим кроком для економічного розвитку всієї Європи. В. Зеленський використовує історичні аналогії, щоб звернути увагу на значення міжнародної підтримки та інвестицій в інфраструктуру, які можуть стати основою для економічного зростання країни.

Окрім економічної стабільності, В. Зеленський наголошує на важливості забезпечення енергетичної безпеки:

Energy must stop being used as a weapon (Zelenskyu, October 29, 2024).

В. Зеленський закликає міжнародну спільноту зупинити маніпуляції енергетичними ресурсами, які Росія використовує для політичного тиску. У цьому контексті президент використовує економічну термінологію, щоб підкреслити важливість енергетичної незалежності як гарантії безпеки не лише для України, але й для Європи. Цей акцент на енергетичній безпеці є важливою складовою економічної стратегії В. Зеленського, спрямованої на посилення міжнародної підтримки в умовах війни.

Крім того, у промовах В. Зеленського звучать економічні терміни, пов'язані з глобальною стабільністю та геополітичною стійкістю, наприклад:

Without geopolitical certainty, peace is impossible (Zelenskyu, October 9, 2024).

В. Зеленський використовує економічні терміни для того, щоб акцентувати на необхідності забезпечення економічної підтримки та стабільності як основи для подолання наслідків війни. В цьому контексті він говорить про план відновлення країни як про новий економічний проект, який матиме стратегічне значення не лише для України, а й для Європи в цілому.

Наш аналіз промов Президента України Володимира Зеленського виявив широкий спектр використання економічної лексики, що відображає актуальні виклики та стратегії України в умовах війни. У своїх виступах Президент наголошує на таких ключових аспектах:

- 1) Міжнародна економічна підтримка;
- 2) Продовольча та енергетична безпека;
- 3) Економічні реформи та інтеграції.

Найбільшу кількість становлять лексичні одиниці, пов'язані з міжнародною економічною підтримкою. Це свідчить про те, що в умовах війни Україна залежить від допомоги партнерів, а економічна стабільність країни розглядається як ключ до забезпечення глобальної безпеки.

Таким чином, економічна риторика президента В. Зеленського зосереджується на закликах до міжнародної підтримки, акценті на енергетичній та продовольчій безпеці, а також стратегічному відновленні економіки України, що слугує основою для подолання наслідків війни та інтеграції у світовий економічний простір.

Висновки до розділу 2

Наш аналіз промов Президента України Володимира Зеленського виявив їхню багатогранність і стратегічну спрямованість на вирішення ключових завдань держави в умовах війни.

У своїх виступах Президент приділяє особливу увагу термінології, пов'язаній з військовою тематикою. Це слова та вирази, які описують оборонні системи, новітні методи ведення війни, стратегії перемоги та військову підтримку міжнародних партнерів. Лексика, що стосується безпеки та оборони, становить значну частину промов, зокрема в англомовних зверненнях – 33%. Це свідчить про пріоритетність питань національної безпеки та міжнародної військової підтримки.

Лексика, що описує міжнародну співпрацю та партнерство, посідає важливе місце у зверненнях Президента (28% у англомовних промовах). Основний акцент робиться на закликах до міжнародної підтримки, посиленні зв'язків з партнерами та спільних зусиллях для досягнення миру.

Промови Володимира Зеленського поєднують емоційність, аргументованість і чітку структурованість, що забезпечує їхню ефективність у досягненні стратегічних цілей. Використання широкого спектра лексико-стилістичних засобів, таких як риторичні прийоми, евфемізми та специфічна термінологія, дозволяє не лише передати інформацію, а й вплинути на свідомість аудиторії, формуючи позитивний імідж України на міжнародній арені.

Ми з'ясували, що серед військових термінів найбільш вживаними є слова та вирази, пов'язані з оборонними системами, сучасними методами ведення війни, стратегічними планами перемоги та військовою підтримкою від міжнародних партнерів. Це обумовлено акцентом

Президента на зміцненні обороноздатності України для ефективного протистояння агресії. Військова термінологія допомагає створити глибоке емоційне сприйняття реалій війни, акцентуючи на тому, що її наслідки мають вплив не тільки на Україну, але й на всю міжнародну спільноту.

Аналіз промов Президента України Володимира Зеленського виявив різноманітне використання економічної лексики, яка відображає поточні виклики та стратегії України в умовах війни. У своїх виступах Президент наголошує на таких ключових аспектах:

- 1) міжнародна економічна підтримка;
- 2) забезпечення продовольчої та енергетичної безпеки;
- 3) проведення економічних реформ та інтеграція до світової спільноти.

Найбільшу частку займають лексичні одиниці, пов'язані з міжнародною економічною підтримкою. Це підкреслює важливість партнерської допомоги для України у нинішніх обставинах, де економічна стабільність країни відіграє вирішальну роль у забезпеченні глобальної безпеки.

Таким чином, політична риторика Президента України є потужним інструментом комунікації, який сприяє розв'язанню ключових питань безпеки, економіки та міжнародних відносин.

РОЗДІЛ 3

СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ У ПРОМОВАХ ПРЕЗИДЕНТА В. ЗЕЛЕНСЬКОГО

3.1. Лексико-семантичні стилістичні засоби

Лексико-семантичні стилістичні засоби відіграють важливу роль у політичних промовах, оскільки вони дозволяють не лише ефективно передати основні меседжі, але й створити емоційний зв'язок з аудиторією. У випадку англомовних виступів Президента України Володимира Зеленського, ці засоби стають потужним інструментом формування міжнародної підтримки, демонстрації складності війни та апеляції до загальнолюдських цінностей.

Володимир Зеленський у своїх промовах майстерно використовує лексико-семантичні стилістичні засоби, які дозволяють йому ефективно комунікувати як із внутрішньою, так і з міжнародною аудиторією. Його промови характеризуються образністю, ритмічністю, емоційною насиченістю та чіткою структурою, що підсилює їхній вплив і робить їх переконливими.

Для аналізу ми обрали п'ять англомовних промов Президента України Володимира Зеленського та виявили активне використання лексико-семантичних стилістичних засобів, які підсилюють емоційний вплив на аудиторію, акцентують на ключових проблемах і формують потужний комунікативний ефект.

У промовах Президента України Володимира Зеленського використовуються різноманітні стилістичні засоби, які спрямовані на досягнення конкретних риторичних цілей: переконання, заклик до дії, формування емпатії, підкреслення міжнародної солідарності та мобілізація

підтримки. Основними з них є: **метафора, порівняння, епітети, гіпербола.**

Почнемо з **метафори**, яка є одним із найпоширеніших засобів, що надає промова образності та глибини.

Метафори утворюють значну кількість словникового складу сучасної англійської мови, яка є гнучкою та динамічною. Постійне поповнення лексики мови сучасних американських публіцистичних текстів за рахунок метафор слугує придатним матеріалом для вивчення шляхів функціонування мови, її зв'язку з розвитком суспільства [64].

Метафоризація є одним з універсальних семантичних процесів у мові. Використання метафор зумовлене кількома причинами:

1) вони дозволяють передавати абстрактні ідеї у зрозумілій формі, використовуючи пряме значення;

2) метафори є стислим засобом спілкування, що дозволяє передати складні образи, засновані на досвіді мовців;

3) метафоричні вирази створюють яскраві засоби для відображення досвіду;

4) читачі краще запам'ятовують метафори у порівнянні зі словами, вжитими у прямому значенні;

5) метафори активують семантичні фрейми довготривалої пам'яті, сприяючи інтеграції нових значень у вже існуючі ментальні схеми;

6) метафоричні образи, взаємопов'язані з текстом, виконують текстотвірну функцію, забезпечуючи його цілісність [64].

Функції метафори є відносно самостійними, але водночас тісно пов'язаними між собою, причому деякі з них можна вважати варіацією когнітивної функції. Ці функції відображають різні комунікативні цілі мовця:

1) створення необхідного терміна чи найменування;

- 2) пошук відповідної номінації;
- 3) забезпечення експресивної форми для висловлення думки;
- 4) вибір мовного засобу, який відповідає певній сфері комунікації, узгоджуючи його з контекстом мовлення [64].

“Метафора – важливий механізм, за допомогою якого ми сприймаємо абстрактні поняття та осмислюємо їх. Метафора за своєю природою є концептуальним явищем, оскільки метафоричне поняття ґрунтується на неметафоричному понятті, тобто на нашому сенсорному досвіді [64].”

З допомогою метафор В. Зеленський апелює до емоцій аудиторії, робить складні ідеї зрозумілими й акцентує на важливості демократичних цінностей і боротьби за свободу. Наприклад:

Russia is weaponizing nuclear energy, threatening others with radiation leaks (Zelenskyu, September 25, 2024).

Метафора "weaponizing nuclear energy" порівнює використання атомної енергії з небезпечною зброєю, підкреслюючи підступність дій Росії.

The free world has everything it needs to defend itself and everything people value in life (Zelenskyu, October 29, 2024).

Метафора "free world" створює контраст із "агресивним світом", акцентуючи на цінностях свободи та демократії.

Метафоризація допомагає політичному лідеру створювати ефектні образи, оцінювати події, виражати емоційний відгук на предмет обговорення, суттєво впливати на аудиторію виступу. Метафоризуючи дієслова та словосполучення, їхня кінетична природа стає більш виразною, і вони починають виконувати функцію естетико-образних засобів, які створюють живі, динамічні образи в тексті. Серед дієслівних форм переважають особові.

Не менш активно Президент України Володимир Зеленський використовує порівняння у своїх промовах, щоб створити яскраві образи,

пояснити складні ідеї через знайомі аналогії, а також посилити емоційний вплив на аудиторію. Цей стилістичний прийом допомагає залучати слухачів до теми, роблячи її більш зрозумілою та переконливою. На базі нашого дослідження ми виділили найчастіші аспекти, в яких президент вжив порівняння. До них ми відносимо:

- 1) порівняння історичних подій;
- 2) порівняння людських якостей із природними явищами;
- 3) порівняння України з іншими країнами.

До **першої групи** ми віднесли паралелі між сучасними подіями та історичними моментами, щоб наголосити на важливості нинішньої ситуації, наприклад:

Just like the brave American soldiers during WWII, Ukrainian soldiers are doing the same today (Zelenskyy, December 21, 2022).

Порівняння українських солдатів із американськими військовими часів Другої світової війни підкреслює героїзм українців і створює історичну аналогію для американської аудиторії.

До **другої групи** ми віднесли порівняння природних явищ для опису людських переживань, щоб зробити висловлювання більш емоційно насиченим, наприклад:

Russia's actions are like a storm tearing through Europe (Zelenskyy, September 25, 2022).

Порівняння дій Росії зі "штормом" акцентує увагу на руйнівному характері агресії.

До **третьої групи** відносимо порівняння, що підкреслюють внесок України в глобальну безпеку, наприклад:

Ukraine is like a shield for Europe (Zelenskyy, October 29, 2022).

Україна порівнюється зі щитом, що захищає Європу від російської загрози. Це підкреслює стратегічне значення України для регіональної безпеки.

Таким чином, порівняння в промовах Зеленського служать потужним засобом, який робить його меседжі зрозумілими та емоційно насиченими. Використання цього засобу дозволяє ефективно комунікувати з аудиторією, створюючи сильні візуальні та емоційні образи.

Президент Зеленський не менш активно використовує й **епітети** у своїх англомовних промовах, щоб надати своїм словам емоційного забарвлення, посилити вплив на аудиторію та зробити текст яскравішим і більш переконливим. Епітети допомагають створювати сильні образи, підкреслюють драматизм ситуації та акцентують увагу на ключових моментах.

Епітети часто використовуються для підкреслення сміливості та витривалості українців, які протистоять агресії. Наприклад: "*brave Ukrainian soldiers* [96]," та "*resilient people of Ukraine* [96]" , де епітети "brave" і "resilient" наголошують на мужності та стійкості українців, викликаючи повагу та співчуття в аудиторії.

В. Зеленський часто використовує епітети, що передають жахливі наслідки агресії та привернути увагу до її руйнівного характеру, наприклад: "*devastating war* [94]," "*destructive Russian aggression* [94]". Тут епітети "devastating" і "destructive" посилюють емоційний вплив, демонструючи масштаби трагедії, спричиненої війною.

Епітети також використовуються в промовах для підсилення важливості демократичних принципів, на яких будується міжнародний порядок, наприклад: "*fragile democracy* [91]," "*precious freedom* [91]." Тут увага акцентується на вразливості демократії та цінності свободи, мотивуючи міжнародну спільноту її захищати.

Отже, можемо зробити висновок, що епітети є потужним інструментом у риторичі Володимира Зеленського. Вони створюють яскраві образи, допомагають викликати емоції та донести важливість ситуації до міжнародної спільноти. Найбільш поширеними є епітети, що описують героїзм, трагедію війни, цінність свободи та демократичних принципів.

У своїх англомовних промовах Президент України Володимир Зеленський часто використовує **гіперболу** як риторичний прийом для підсилення емоційного впливу та привернення уваги міжнародної спільноти до ситуації в Україні.

Your money is not charity. It's an investment in the global security and democracy that we handle in the most responsible way (Zelenskyu, December 21, 2022).

Ця заява підкреслює важливість підтримки України для глобальної безпеки та демократії, що є певним перебільшенням для наголошення на значущості допомоги.

Перебільшення дозволяє привернути увагу до серйозності ситуації, акцентувати на важливих аспектах війни та мобілізувати міжнародну підтримку, саме тому В. Зеленський часто перебільшує наслідки війни, щоб підкреслити її вплив не лише на Україну, але й на весь світ, наприклад:

If, God forbid, Russia causes a nuclear disaster at one of our nuclear power plants, radiation won't respect state borders, and unfortunately, various nations could feel the devastating effects (Zelenskyu, September 25, 2022).

Тут гіпербола вказує на можливі глобальні наслідки ядерної катастрофи, підкреслюючи, що загроза стосується всього світу.

Перебільшення використовується президентом і для підкреслення стійкості та мужності українців у боротьбі з агресором, наприклад:

Our people have endured more in this war than many nations in centuries (Zelenskyu, December 21, 2022).

Ця гіпербола акцентує на тяжких випробуваннях, які випали на долю українців, для привернення уваги до їхнього героїзму.

Гіпербола в промовах Володимира Зеленського є ефективним засобом привернення уваги, емоційного впливу на аудиторію та мобілізації міжнародної підтримки. Вона підкреслює глобальний характер війни, героїзм українського народу та важливість рішучих дій для досягнення миру. Найпоширенішими серед гіпербол є ті, які акцентують на масштабах загрози, необхідності підтримки та на наслідках війни для всього світу.

Наш аналіз англомовних промов Президента України Володимира Зеленського свідчить про активне використання лексико-семантичних стилістичних засобів, які значно підсилюють риторичну ефективність виступів. Ці засоби не лише привертають увагу до ключових проблем, але й допомагають створити емоційний зв'язок з аудиторією та мобілізувати міжнародну підтримку України.

Метафоризація є одним із центральних засобів у риторичі Зеленського. Завдяки метафорам він створює яскраві образи, які акцентують на масштабах трагедії, боротьби за свободу та важливості міжнародної солідарності.

Володимир Зеленський у своїх промовах активно використовує порівняння, які допомагають аудиторії зрозуміти складні ідеї через знайомі та зрозумілі аналогії. Його порівняння дозволяють не лише посилити емоційний зв'язок між оратором і слухачами, а й акцентувати на універсальності боротьби за свободу, яку різні народи переживали у різних історичні періоди.

Епітети у промовах Зеленського є потужним стилістичним інструментом, який сприяє створенню яскравих образів та акцентуванню

на ключових аспектах. Вони надають його висловлюванням емоційної насиченості та яскравості, дозволяючи формувати глибокий емоційний зв'язок із аудиторією. Епітети не лише деталізують зміст промов, але й допомагають слухачам відчутти глибину та складність ситуації, з якою стикається Україна.

Гіпербола є ще одним важливим засобом, який Зеленський активно використовує для підкреслення масштабів загроз, героїзму українського народу та необхідності рішучих дій. Перебільшення допомагає зробити промови більш переконливими, акцентуючи на важливості дій міжнародної спільноти для зупинення агресії.

Усі ці засоби у промовах Зеленського працюють в команді, створюючи сильний риторичний вплив. Вони не лише допомагають донести основні послання до аудиторії, але й формують сприйняття України як сильної, героїчної та єдиної держави, яка веде боротьбу не лише за свою свободу, а й за мир у всьому світі. Завдяки майстерному використанню порівнянь, епітетів і перебільшень його промови стають потужним інструментом міжнародної дипломатії, мобілізації ресурсів і підтримки, а також консолідації українського народу.

3.2. Синтаксичні стилістичні засоби

У своїх англомовних промовах Володимир Зеленський активно застосовує різні синтаксичні стилістичні засоби, які допомагають підкреслити ключові ідеї, привернути увагу аудиторії та створити емоційний вплив. Серед найбільш поширених засобів — **антитеза, паралелізм, емоційно забарвлена лексика та риторичні запитання**.

Найбільш поширений стилістичний засіб, який ми помітили у промовах — це **антитеза**, іншими словами — протиставлення. Воно використовується для підсилення контрасту між добром і злом, миром і війною, справедливістю й агресією. Цей засіб допомагає Зеленському виділити ключові ідеї та спонукати аудиторію до дії. Наприклад:

Without geopolitical certainty, peace is impossible (Zelenskyy, October 9, 2024).

Протиставлення стабільності й невизначеності демонструє важливість чітких політичних рішень.

У своїх промовах В. Зеленський активно використовує і **паралелізми** для створення ритму, балансу і підсилення ключових меседжів:

Just like the brave American soldiers, which held their lines and fought back Hitler's forces during the Christmas of 1944, brave Ukrainian soldiers are doing the same to Putin's forces this Christmas (Zelenskyy, December 21, 2022).

Зеленський порівнює героїзм американських солдатів під час Другої світової війни з сучасними українськими воїнами. Це дозволяє створити історичну паралель і наголосити на спільних цінностях свободи та боротьби з агресором. дай посилання

Емоційно забарвлена лексика у промовах апелює до почуттів слухачів, формуючи емпатію та підтримку, наприклад:

Ukrainian children who are learning to distinguish the sounds of different types of artillery and drones (Zelenskyy, September 25, 2024).

Цей емоційний образ акцентує увагу на травматичному досвіді дітей під час війни. В. Зеленський часто використовує вирази, які апелюють до емоцій аудиторії, викликаючи співчуття, обурення або надію.

Що до **риторичних запитань** — вони також складають переважну кількість стилістичних одиниць у англомовних промовах В. Зеленського. Вони націлені підкреслити та звернути увагу слухачів на проблеми, наприклад:

What kind of world are we living in, where aggressors are rewarded and defenders are ignored (Zelenskyy, September 25, 2024)?

Наведене питання акцентує увагу на несправедливості міжнародної політики, де країни, що захищають свою незалежність, не отримують належної підтримки. Це емоційний заклик до дій.

Під час аналізу англомовних промов Президента Володимира Зеленського ми встановили, що синтаксичні стилістичні засоби є важливими інструментами його риторики. Вони сприяють створенню сильного емоційного впливу, привертають увагу аудиторії та посилюють основні меседжі. Серед найпоширеніших синтаксичних засобів, які Зеленський використовує у своїх промовах, виділяються антитеза, паралелізм, емоційно забарвлена лексика та риторичні запитання. (Див. Додаток Г)

Антитеза та риторичні запитання є найпоширенішими засобами, які Зеленський застосовує для активізації мислення слухачів, акцентування уваги на важливих питаннях та заклик до дій.

Паралелізм у промовах надає ритмічності і підсилює ключові засади промов. Цей засіб часто використовується для створення історичних паралелей або для наголошення на спільних цінностях.

Емоційно забарвлена лексика сприяє формуванню глибокого емоційного зв'язку із аудиторією. Завдяки використанню сильних образів та чуттєвих слів Зеленський привертає увагу до людських трагедій, викликаних війною, та апелює до моральної відповідальності міжнародної спільноти.

Отже, використання синтаксичних стилістичних засобів у промовах Володимира Зеленського забезпечує їх високу емоційну насиченість, переконливість і здатність впливати на міжнародну аудиторію. Ці засоби допомагають Президенту України ефективно комунікувати з міжнародними лідерами та громадськістю, досягаючи мети мобілізації підтримки України у боротьбі за незалежність і мир.

ВИСНОВКИ

Політичний дискурс – це багатогранне явище, що поєднує текстові та контекстуальні фактори та виконує важливі соціальні функції. Його сучасне розуміння сформувалося у середині ХХ століття завдяки З. Харрісу та Ю. Хабермасу, які визначили дискурс як засіб комунікації та пізнання.

Політичний дискурс, особливо в умовах кризових ситуацій, таких як війна, виконує стратегічну функцію у підтриманні суспільної стійкості, залученні міжнародної допомоги та формуванні довіри до політичного керівництва. Аналіз англomовних промов Президента Володимира Зеленського показав, що вони слугують ефективним засобом донесення ключових меседжів до міжнародної аудиторії. Використання багатого арсеналу стилістичних і лексичних засобів сприяє створенню образу сильної, незалежної України, яка є важливим партнером у забезпеченні глобальної стабільності.

Політичні промови, є багатогранним та потужним інструментом впливу, який забезпечує комунікацію між політичними лідерами та аудиторією, формує суспільну думку, мобілізує підтримку та впливає на міжнародну політику.

Політичні промови є важливою частиною дискурсу, яка сприяє передачі політичних ідей, формуванню цінностей, мобілізації громадськості та створенню політичного іміджу. Їх можна класифікувати за цільовим призначенням (інавгураційні, урочисті, агітаційні, дипломатичні тощо), і кожна з цих категорій виконує специфічні функції. Політичні промови є не лише інструментом впливу, але й засобом конструювання соціальної реальності, особливо у контексті міжнародної комунікації.

В. Зеленський майстерно адаптує свої виступи до різних аудиторій, враховуючи їхній культурний, політичний та соціальний контекст. Його промови об'єднують логічну аргументацію, емоційну складову та заклики до дій, що є характерними для успішної політичної риторики.

Аналіз промов Президента України Володимира Зеленського показав їхню насиченість лексико-стилістичними засобами. Президент майстерно використовує метафори, епітети, перебільшення та порівняння для створення емоційного впливу. Використання метафор дозволяє створювати яскраві образи, які залишаються у свідомості слухачів, посилюючи емоційний вплив. Гіперболи акцентують на масштабах агресії або героїзмі українського народу, посилюючи почуття емпатії серед міжнародної аудиторії. Епітети ж допомагають деталізувати промови, роблячи їх більш емоційно насиченими та виразними.

Лексика його промов орієнтована на ключові теми:

- військова тематика: використання термінології, що акцентує на захисті, боротьбі та підтримці міжнародних партнерів, є пріоритетним (33% в англомовних промовах В. Зеленського).
- міжнародна співпраця: лексика, пов'язана з міжнародними відносинами (28% в англомовних промовах В. Зеленського), сприяє закликам до підтримки та солідарності.
- економіка: економічна риторика зосереджується на міжнародній підтримці, реформуванні та стабілізації економіки України.

Що до синтаксичних стилістичних засобів, Зеленський активно застосовує синтаксичні стилістичні засоби, такі як антитеза, паралелізм та риторичні запитання. Ці прийоми сприяють посиленню емоційного впливу, чіткій структуризації промов та залученню уваги аудиторії. Вони підкреслюють ключові меседжі, формують історичні паралелі та наголошують на універсальних цінностях.

Політична риторика Президента України є ефективним засобом комунікації, що дозволяє не лише висвітлювати актуальні виклики, але й формувати позитивний імідж України на міжнародній арені. Його промови зосереджені на стратегічних питаннях національної безпеки, міжнародної співпраці та економічного розвитку. Вони поєднують емоційність, аргументованість і прагматичність, що забезпечує їхню високу ефективність у досягненні політичних цілей.

Аналіз промов Президента України Володимира Зеленського демонструє інтенсивне використання військової економічної термінології. Це обумовлено обставинами, у яких країна перебуває, а також прагненням донести до міжнародної спільноти серйозність викликів, з якими стикається Україна. У промовах Президента України Володимира Зеленського найчастіше використовуються військові терміни, які стосуються оборонних систем, сучасних способів ведення війни, стратегій досягнення перемоги та міжнародної військової підтримки. Така термінологія підкреслює акцент Президента на зміцненні обороноздатності України, що є ключовим фактором у протистоянні агресії. Використання військової лексики створює потужний емоційний ефект, наголошуючи на тому, що наслідки війни зачіпають не лише Україну, а й всю світову спільноту.

Аналіз економічної лексики в промовах Зеленського виявив акцент на таких важливих аспектах, як міжнародна економічна підтримка, забезпечення продовольчої та енергетичної безпеки, а також проведення економічних реформ і інтеграція до світової економіки. Найбільшу увагу приділено термінології, пов'язаній із міжнародною економічною допомогою, що підкреслює критичну роль партнерської підтримки у подоланні сучасних викликів. Економічна стабільність України

висвітлюється як один із ключових чинників забезпечення не лише національної, але й глобальної безпеки.

Отже, політичний дискурс, зокрема промови Володимира Зеленського, демонструє силу мови як інструменту впливу, мобілізації та формування суспільної думки. Їх аналіз розкриває багатогранність стилістичних та лексичних засобів, які забезпечують глибокий емоційний зв'язок з аудиторією, привертають увагу до ключових проблем і формують міжнародну підтримку України. У контексті сучасних викликів політична риторика Зеленського є яскравим прикладом ефективної комунікації, яка сприяє консолідації суспільства, інтеграції України у світову спільноту та побудові стабільного майбутнього.

Додаток А

Таблиця 1

Частота використання лексичних одиниць у промовах В. Зеленського
за тематичною класифікацією

№	Лексична одиниця	Тематична класифікація
1.	<i>“Mr. Speaker, Madam President, dear friends, ladies and gentlemen [95]”</i>	1) Лексика, що описує владу та управління
2.	<i>“I would like to thank each of you, as well as the people you represent – Iceland, Norway, Denmark, Sweden, Finland [95]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
3.	<i>“Not a temporary pause of the horror that Russia, Putin and their aggression has unleashed, nor a few years of quiet before the next Russia’s invasion, and certainly not a lifetime under the will of some madman in the Kremlin [95]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
4.	<i>“Tomorrow, a special conference will begin in Canada on one of the most sensitive issues in our Peace Formula [95]”</i>	1) Лексика, що описує владу та управління
5.	<i>“The Ukrainian team and many of our partners will work on the matter of bringing back Ukrainian children who were taken by Russia [95]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
6.	<i>“We must uphold the UN Charter and guarantee our right – Ukraine’s right – to territorial</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини

	<i>integrity and sovereignty just as we do for every other nation [94]”</i>	
7.	<i>“Most of those represented at our Summit today are already part of this [92]”</i>	1) Лексика, що описує владу та управління
8.	<i>“The EU must unite the entire continent – all of Europe’s democratic nations [92]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
9.	<i>“We’re counting on President Biden’s leadership [92]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
10.	<i>“Thank you for your strong support [92]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
11.	<i>“We deeply appreciate that Ukraine and America have stood side by side [92]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
12.	<i>“Ukrainians have the right to true and lasting peace, and I thank you for helping us achieve it [95]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
13.	<i>“Dear friends! Ukraine has not wasted a single day in its efforts to bring peace closer [95]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
14.	<i>“It becomes clear how important it is for a society to grow [95]”</i>	2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти
15.	<i>“We must ensure food security [94]”</i>	2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти
16.	<i>“We’re not just talking about rebuilding of what was destroyed by Russia, in this war, but also about creating new energy, industrial, and social opportunities that will make Europe stronger [92]”</i>	2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти
17.	<i>“Drone production, electronic warfare, equipment, and</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону

	<i>ammunition manufacturing in Ukraine – these are opportunities for your region to protect its peace as well [92]”</i>	
18.	<i>“This will boost economic growth for all of us and strengthen our Ukrainian resilience[92]”</i>	2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти
19.	<i>“We’re asking for investments in Ukraine’s technology sector to enhance economic resilience [92]”</i>	2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти
20.	<i>“Ukraine is ready to share its industrial expertise with partners for mutual growth [92]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
21.	<i>“Russia is weaponising oil and gas [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
22.	<i>“Weaponizing nuclear energy [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
23.	<i>“Destroyed all our thermal power plants [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
24.	<i>“Targeting our energy infrastructure [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
25.	<i>“Disconnect the plants from the power grid [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
26.	<i>“International Criminal Court issued arrest warrant [94]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
27.	<i>“Being really united we can guarantee fair peace for all nations [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
28.	<i>“We truly feel your support, and we will always remember the heartfelt commitment of the Nordic nations in helping us</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини

	<i>defend our country, our people, our freedom [95]”</i>	
29.	<i>2Your support is one of the strongest in the world [95]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
30.	<i>“And I thank every leader, every country that supports us in this, that understands us – that sees how Russia, a country more than twenty times larger than Ukraine in territory, still wants even more land, more land – which is insane – and is seizing it, day by day, while wanting to destroy its neighbor [95]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
31.	<i>“The world must unite to prevent future aggressions [94]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
32.	<i>“Over 30 countries have already supported the declaration on Ukraine’s recovery [93]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
33.	<i>“Ukraine’s membership in the EU will certainly be achieved[93]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
34.	<i>“Peace is impossible without geopolitical certainty[93]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
35.	<i>“We invite all other partners to join as well [93]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
36.	<i>“Thank you, Britain [91]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
37.	<i>“Our countries knew different times. Our nations defended freedom in the Second World War [91]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
38.	<i>“Russia’s perverted way [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності

39.	<i>“Crooked world [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
40.	<i>“No legitimate reason [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
41.	<i>“Criminal war [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
42.	<i>“Every point of the Peace Formula is rooted in the principles and purposes and norms of the UN Charter [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
43.	<i>“This will play a role in our century just as the Marshall Plan did for Europe’s strength in the last century [94]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
44.	<i>“Thank you! Glory to Ukraine[95]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
45.	<i>“I am addressing you on behalf of Ukrainians, I am addressing you on behalf of Mariupol residents – civilians of a city that Russian troops have blocked and razed to the ground [95]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
46.	<i>“A coalition of NLAW and Javelin that stopped the advance of the Russian army [91]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
47.	<i>“Coalition of artillery rounds [91]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
48.	<i>“Coalition of air defense [91]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
49.	<i>“Trenches under enemy artillery fire [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
50.	<i>“Enemy aircrafts and missiles [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону

51.	<i>“Weapons of mass destruction [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
52.	<i>“Nuclear stockpiles [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
53.	<i>“Nuclear power plants [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
54.	<i>“The global security architecture offers no response or protection against such a treacherous radiation threat [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
55.	<i>“Russian tanks firing directly at the buildings of our Ukrainian nuclear power plant [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
56.	<i>“The most terrifying reports [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
57.	<i>“Disastrous consequences [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
58.	<i>“Horrific moments [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
59.	<i>“Nuclear incident [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
60.	<i>“Defend our country [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
61.	<i>“Give their lives to defend [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
62.	<i>“Nuclear safety [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
63.	<i>“Aggressor exercises veto power [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
64.	<i>“Provide all necessary weapons [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону

65.	<i>“Victory Plan [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
66.	<i>“We need to achieve the withdrawal of Russian occupiers, which will put an end to the fighting in Ukraine [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
67.	<i>“We need to return home all our prisoners of war and civilians forcibly deported to Russia [94]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
68.	<i>“Every leader has to focus on ensuring their armies are technologically advanced [91]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
69.	<i>“And Ukraine is capable of producing more modern weaponry, and we need investments to make this happen [91]”</i>	2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти
70.	<i>“Russia turned Syria into ruins [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
71.	<i>“Russia has almost swallowed Belarus [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
72.	<i>“Not a temporary pause of the horror that Russia, Putin and their aggression has unleashed, nor a few years of quiet before the next Russia’s invasion, and certainly not a lifetime under the will of some madman in the Kremlin [95]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
73.	<i>“We must hold accountable those responsible for war crimes [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
74.	<i>“Since Russia can’t defeat our people’s resistance on the battlefield, Putin is looking for</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності

	<i>other ways to break the Ukrainian spirit [94]”</i>	
75.	<i>“We can guarantee fair peace for all nations [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
76.	<i>“End the aggression on the terms of the nation which was attacked [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
77.	<i>“Victory [96]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
78.	<i>“Change the world [96]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
79.	<i>“New reality of the free world [96]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
80.	<i>“Combat aircrafts [91]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
81.	<i>“Defenders of freedom [91]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
82.	<i>“Liberation of territories [91]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
83.	<i>“Rule of international law [94]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
84.	<i>“Strategic partnership[95]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
85.	<i>“Global security system [94]”</i>	5)Лексика, що описує безпеку та оборону
86.	<i>“Addressing humanitarian crises [94]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
87.	<i>“Democratic world order [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності

88.	<i>“Countering aggression [94]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
89.	<i>“European integration [92]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
90.	<i>“Transatlantic partnership [95]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
91.	<i>“Military support [91]”</i>	5) Лексика, що описує безпеку та оборону
92.	<i>“Shared prosperity [95]”</i>	2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти
93.	<i>“Diplomatic frontlines [95]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
94.	<i>“Humanitarian aid efforts [94]”</i>	2) Лексика, що описує соціально-економічні аспекти
95.	<i>“National sovereignty [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
96.	<i>“Path to victory [96]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
97.	<i>“Universal values [94]”</i>	3) Лексика, що описує міжнародні відносини
98.	<i>“National resilience [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
99.	<i>“Restoration of peace [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності
100.	<i>“Sovereign right [94]”</i>	4) Лексика, що описує ідеологію та цінності

Додаток Б

Таблиця 1

Використання військової та економічної лексики у промовах В. Зеленського

№	Економічна лексика	Військова лексика
1.	<i>"Effective sanctions against Russia, stopping Russia's shadow tanker fleet that funds Putin's aggression, and providing all necessary weapons to our soldiers – these are all tools that bring true peace closer [95]"</i> .	<i>"All that is needed – is the resolve to act, to implement what is necessary for peace [95]"</i> .
2.	<i>"We must develop our cooperation in Europe and the Euro-Atlantic region. Unity is crucial [95]"</i> .	<i>"The free world has everything it needs to defend itself and everything people value in life. It has everything – from moral integrity to military strength [95]"</i> .
3.	<i>"Yesterday, we discussed it with Prime Ministers of your countries at the Ukraine-Nordic Summit. And we spoke about defense, we spoke about joint production, geopolitical and economic matters – all the things that give us shared strength [95]"</i> .	<i>"Thank you for helping us achieve it. Without you, we wouldn't have been able to stand strong [95]"</i> .
4.	<i>"Our people, our nation deserve to join the EU and NATO, and I am grateful to your countries for supporting us on this path to geopolitical certainty [95]"</i> .	<i>"And providing all necessary weapons to our soldiers – these are all tools that bring true peace closer [95]"</i> .
5.	<i>"And I urge you to keep pressing Russia for this war. Effective sanctions against Russia, stopping Russia's shadow tanker fleet that funds Putin's aggression [95]"</i> .	<i>"Our people's safety, and our right to live freely, just like your nations, just like any other people [95]"</i> .

6.	<i>"Air-defense, weapons, microchips – all of it matters [95]".</i>	<i>"And please remember – in wartime, every decision made by a partner country of the one-under-attack is, first and foremost, a decision about timing [95]".</i>
7.	<i>"This war cannot simply end with mere silence on the front lines after behind-the-scenes discussions and private agreements by a handful of politicians [95]".</i>	<i>"Air-defense, weapons, microchips – all of it matters [95]".</i>
8.	<i>"Please continue building all necessary shared and national production that secures freedom [95]".</i>	<i>"We must continue developing our air-defense capabilities to counter the persistent threat [95]".</i>
9.	<i>"I thank for the willingness to implement the Victory Plan – we agreed on this yesterday with the Prime Ministers of your countries [95]".</i>	<i>"The Victory Plan is a clear and powerful set of points that can force Russia into a true peace [95]".</i>
10.	<i>"Geopolitical and economic matters – all the things that give us shared strength [95]".</i>	<i>"Effective sanctions against Russia, stopping Russia's shadow tanker fleet that funds Putin's aggression, and providing all necessary weapons to our soldiers – these are all tools that bring true peace closer [95]".</i>
11.	<i>"Russia is launching the food prices as weapons [6]".</i>	<i>"The aggressor scatters death and brings ruins even without nukes but the outcomes are alike [92]".</i>
12.	<i>"This has impacted markets from the Atlantic coast of Africa to Southeast Asia [92]".</i>	<i>"We see towns and villages in Ukraine wiped out by Russian artillery [92]".</i>
13.	<i>"I would like to thank those leaders who supported our Black Sea Grain Initiative and program 'Grain from Ukraine [92]".</i>	<i>"We see the war of drones [92]".</i>

14.	<i>"We are working hard to preserve the land routes for grain exports [92]".</i>	<i>"And now Russia is weaponising nuclear energy, threatening others with radiation leaks [92]".</i>
15.	<i>"Effective sanctions against Russia, stopping Russia's shadow tanker fleet that funds Putin's aggression [92]".</i>	<i>"Many times, the world has witnessed Russia using energy as a weapon [92]".</i>
16.	<i>"The world has witnessed Russia weaponising oil and gas to weaken the leaders of other countries [92]".</i>	<i>"Look what Russia did to our Zaporizhzhia power plant – shelled it, occupied it, and now blackmails others with radiation leaks [92]".</i>
17.	<i>"United, we made weapons turn back into food again [92]".</i>	<i>"Russia has used chemical weapons in Syria [92]".</i>
18.	<i>"I invite all of you – all of you who do not tolerate any aggression – to jointly prepare the Global Peace Summit [92]".</i>	<i>"As nukes are restrained, likewise the aggressor must be restrained and all its tools and methods of war [92]".</i>
19.	<i>"We are preparing a temporary sea export corridor from our ports to maintain stability [92]".</i>	<i>"Each war now can become final, but it takes our unity to make sure that aggression will NOT break in again [92]".</i>
20.	<i>"The Ukrainian Peace Formula offers solutions to prevent the weaponisation of essential resources like food and energy [92]".</i>	<i>"The Ukrainian Peace Formula is becoming global, with solutions and steps that will stop all forms of weaponisation that Russia used [92]".</i>
21.	<i>"The report was about Russian tanks firing directly at the buildings of our Ukrainian nuclear power plant [94]".</i>	<i>"Russia's war against us, against our people, against Ukraine shows the world what modern warfare looks like [94]".</i>
22.	<i>"The Russian army stormed this facility just as brutally as any other during this war [94]".</i>	<i>"Every leader has to focus on ensuring their armies are technologically advanced [94]".</i>
23.	<i>"One of his methods is targeting our energy infrastructure [94]".</i>	<i>"We offer cooperation in this. Ukraine is capable of producing</i>

		<i>more modern weaponry, and we need investments to make this happen [94]"</i> .
24.	<i>"As of today, Russia has destroyed all our thermal power plants and a large part of our hydroelectric capacity [94]"</i> .	<i>"This will guarantee the strength of your own arsenals [94]"</i> .
25.	<i>"Russia is planning attacks on our nuclear power plants and their infrastructure [94]"</i> .	<i>"Drone production, electronic warfare, equipment, and ammunition manufacturing in Ukraine – these are opportunities for your region to protect its peace as well [94]"</i> .
26.	<i>"It's our heroic soldiers who are giving their lives to defend our country from invaders [94]"</i> .	<i>"I want to highlight ammunition production. Your region has potential here [94]"</i> .
27.	<i>"Now every neighbor of Russia in Europe and Central Asia feels that the war could come to them as well [94]"</i> .	<i>"It's crucial that this security structure covers all of Europe [94]"</i> .
28.	<i>"It's Ukrainian children who are learning to distinguish the sounds of different types of artillery and drones because of Russia's war [94]"</i> .	<i>"For us, this is a Victory Plan. For each of your countries, it's a plan for reliable stability [94]"</i> .
29.	<i>"We need to bring home all our captured soldiers and civilians forcibly deported to Russia [94]"</i> .	<i>"Russia will lose the ability to threaten us, to threaten Europe [94]"</i> .
30.	<i>"We must hold those responsible for war crimes accountable [94]"</i> .	<i>"Russia must accept that Europe has borders, independent nations, and each nation has the right to choose its future [94]"</i> .
31.	<i>"Russia has destroyed all our thermal power plants and a large part of our hydroelectric capacity [94]"</i> .	<i>"We also have 26 bilateral security agreements with partners based on the G7 Security Declaration [94]"</i> .

32.	<i>"Energy must stop being used as a weapon [94]"</i> .	<i>"We have a strong security agreement with the US, and we are grateful for it [94]"</i> .
33.	<i>"We must ensure food security [94]"</i> .	<i>"It is very important that we share the same vision for Ukraine's security future – in the EU and NATO [94]"</i> .
34.	<i>"We must uphold the UN Charter and guarantee our right – Ukraine's right – to territorial integrity and sovereignty [94]"</i> .	<i>"Our teams will work together to ensure the implementation of our future steps [94]"</i> .
35.	<i>"This is the Peace Formula [7]"</i> .	<i>"I raised with President Biden the Plan of Victory [94]"</i> .
36.	<i>"With Russia's attacks on critical infrastructure, energy costs and availability are being impacted globally [94]"</i> .	<i>"On behalf of our warriors who are now in the trenches under enemy artillery fire [95]"</i> .
37.	<i>"We must restore nuclear safety [94]"</i> .	<i>"On behalf of our air gunners and every defender of the sky who protects Ukraine against enemy aircrafts and missiles [95]"</i> .
38.	<i>"Stopping the use of energy as a weapon is essential for global stability [94]"</i> .	<i>"We created a coalition of NLAW and Javelin that stopped the advance of the Russian army from the first day of the invasion [95]"</i> .
39.	<i>"Any alternative attempts to seek peace are efforts to achieve a lull, not an end, and are at risk of creating a frozen truce [94]"</i> .	<i>"As I already mentioned, Ukrainian soldiers are being trained in Britain. In particular, to operate Challengers, your main battle tanks [95]"</i> .
40.	<i>"The destruction caused by war impacts natural resources and regional economies [94]"</i> .	<i>"The coalition of long-range missiles is the latest of all. It will allow us to make the evil completely retreat from our country by destroying its hideaways deep in the occupied territories [95]"</i> .

41.	<i>"Stability is becoming a rare resource [93]"</i> .	
42.	<i>"We're not just talking about rebuilding of what was destroyed by Russia, by this war, but also about creating new energy, industrial, and social opportunities [93]"</i> .	
43.	<i>"This will boost economic growth for all of us and strengthen our Ukrainian resilience [93]"</i> .	
44.	<i>"Ukraine's recovery will play a role in our century just as the Marshall Plan did for Europe's strength in the last century [93]"</i> .	
45.	<i>"The G7+ meeting in New York recently signed a declaration on Ukraine's recovery [93]"</i> .	
46.	<i>"This will make Europe stronger, and increase global competition [93]"</i> .	
47.	<i>"When the Plan is fully implemented, Russia will lose the ability to threaten us, to threaten Europe [93]"</i> .	
48.	<i>"The first point of the Plan focuses on whether the deficit of geopolitical certainty in Europe will be resolved [93]"</i> .	
49.	<i>"Without geopolitical certainty, peace is impossible [93]"</i> .	
50.	<i>"We are counting on the strong and wise steps of Britain, France, Germany, and Italy to bring</i>	

	<i>security and peace to Europe [93]"</i> .	
51.	<i>"Yesterday, we had the G7+ meeting on Ukraine's reconstruction, with more than 30 countries participating [94]"</i> .	
52.	<i>"We must restore normal life, and we greatly value your leadership, Mr. President [94]"</i> .	
53.	<i>"Today, we have a new support package, 7.9 billion dollars [94]"</i> .	
54.	<i>"This will be a great help! [94]"</i>	
55.	<i>"Ukraine is doing an unprecedented number of reforms on this path [94]"</i> .	
56.	<i>"We must make every effort to turn our achievements into the foundations of the future global security architecture [95]"</i> .	
57.	<i>"Your leadership in protecting international legal order through sanctions against a terrorist state – cannot be questioned [95]"</i> .	
58.	<i>"We put together a powerful sanctions coalition [95]"</i> .	
59.	<i>"We must ensure that our unity in Europe remains as stable as possible to boost economic growth for all of us and strengthen our Ukrainian resilience [95]"</i> .	
60.	<i>"Our proposals for the creation of a Special Compensation Mechanism will compensate war</i>	

	<i>losses at the expense of Russian assets [95]”.</i>	
--	---	--

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Александров Д. О. Ключові лексеми військової лексики англійської мови. Актуальні проблеми іноземної філології: лінгвістика та літературознавство : міжвуз. зб. наук. ст. Бердянськ, 2012. Вип. VII, Ч. 1. С. 27–33.
2. Антонівська М.О. Головні особливості функціонування та перекладу метафор. *Молодий вчений*. 2016. №4. С.19-23.
3. Антонов А. В., Бзот В. Б., Жилін Є. І. Сутність нового формату воєнного конфлікту, його воєнно-теоретичні засади, характерні риси і ознаки. *Бібліотечний вісник*. 2014. № 4. С. 43–47.
4. Антонюк, О. В. Політичний дискурс і його комунікативні функції / О. В. Антонюк // *Актуальні проблеми мовознавства і комунікативних технологій*. – 2018. – № 5. – С. 45–52.
5. Байло Ю. В. Особливості поняття «військовий термін» (семантичний аспект). *Наукові записки Ніжинського державного педагогічного університету імені М. Гоголя. Філологічні науки*. Ніжин, 2013. № 3. С. 62–65.
6. Балюта М. В. Евфемістична вербалізація концепту «війна» в англійській мові. *Нова філологія : збірник наукових праць*. Запоріжжя, 2013. № 56. С. 6–9.
7. Баран Я. А., Зиморя М. І., Білоус О. М. Фразеологія: знакові величини : навч. посібник для студ. ф-ів іноз. мов. Вінниця : Нова Книга. 2008. 256 с.

8. Бацевич Ф. С. Нариси з лінгвістичної прагматики : монографія. Львів : ПАІС. 2010. 336 с.
9. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. – К.: Видавничий центр "Академія", 2004. – 344 с.
10. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра. 2007. 205 с.
11. Бехта І. А. Дискурс наратора в англійській прозі : монографія. Київ : «Грамота». 2004. 304 с.
12. Битко А. Соціологічний аналіз політичного дискурсу / А. Битко // Український соціологічний журнал. – 2015. – № 1–2. – УДК 316.334.3.
13. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад : навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця : Нова Книга. 2010. 232 с.
14. Боєва О.Д., Кулькіна О.О. Способи перекладу авторської метафори в художньому тексті. 2014. №4(34) С. 41-44.
15. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник української мови / В.Т. Бусел // Київ: Перун, – 2005. – С. 1719.
16. Бутенко Н. Ю. Соціальна психологія в рекламі : навчальний посібник / Н. Ю. Бутенко. – К.: КНЕУ, 2006. – 384 с.
17. Василенко Д. В. Розвиток словникового складу англійської мови військової сфери ХХ – початку ХХІ століття. Запоріжжя, 2008. 237 с

18. Вашук Т. М. Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичного дослідження // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2007. Вип. 33. С. 182–185.
19. Великий латинсько-український словник / під ред. А. В. Бондаренка. – Київ: Наукова думка, 2010. – 1200 с.
20. Волощук І. П. Професійний розвиток особистості в системі її ціннісних орієнтацій / І. П. Волощук. – Режим доступу : http://novyn.kpi.ua/2017-1/04_Voloschuk.pdf – Дата звернення: [01.10.2024].
21. Вусик Г. М. Сучасний політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень / Г. М. Вусик // *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. – 2020. – Т. 2, № 12. – С. 101–107.
22. Вусик, Г. О. Функції політичного дискурсу: ідеологічний та маніпулятивний аспекти / Г. О. Вусик // *Політична лінгвістика*. – 2015. – № 2. – С. 12–19.
23. Горіна О. В. Когнітивно-комунікативні характеристики американського електорального дискурсу республіканців: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 – герм. мови / О. В. Горіна. – Х., 2018. – 23 с.
24. Гузак А. М. Типологічні особливості вживання прецедентних імен у політичній ораторській промові (на матеріалі промов американських президентів) / А. М. Гузак // *Одеський лінгвістичний вісник*. – 2015. – № 6. – С. 56-59

25. Демецька В. В. Теорія адаптації: кроскультурні та перекладознавчі проблеми : монографія / В.В. Демецька. – Херсон : Норд, 2016. – 378 с.
26. Діденко М. О. Політичний виступ як тип тексту: автореф. дис. ... канд.філол. наук: 10.02.01 – укр. мова / М. О. Діденко. – Одеса, 2015. – 19 с.
27. Дорофеева М. С. Особливості самопрезентації суб'єкта в політичній промові / М. С. Дорофеева // Проблеми семантики слова, речення та тексту.– К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. – Вип. 11. – С. 200–205.
28. Дорошенко С. М. Формування та розвиток української термінології нафтогазової промисловості : дис. кандидата філол. наук. : 01.02.01. К., 2004. 191 с.
29. Дудок Р. І. Міжмовна інтерференція у формуванні суспільно політичної термінології. Вісник Львівського університету. Серія «Іноземні мови». Львів, 2016. Вип. 23. С. 3–9.
30. Дудок Р. І. Міжмовні процеси інтерференції у термінологічній системі англійської мови. Термінологічний вісник: зб. наук. праць. Київ, 2017. Вип. 4. С. 129–135.
31. Єрмоленко С.Я. Українська мова : Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С.Я.Єрмоленко, С.П. Бибик, О. Г. Тодор. – К. : Либідь, 2015. – 224 с.
32. Жибак Д. М. До питання особливостей та функцій політичного дискурсу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Філологія, 2016. Вип. 20(1). С. 124–126.

33. Заблоцький, Ю. В. Вербальні та невербальні засоби репрезентації економіки в англomовному передвиборчому дискурсі США: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04 – германські мови / Ю. В. Заблоцький; Волинський національний університет імені Лесі Українки, Запорізький національний університет. – Запоріжжя, 2021. – 330 с.
34. Зінковська Д.О. Особливості перекладу англійськомовного політичного дискурсу. Херсон : Видавництво ХДУ. 2020 р.
35. Клименко І. М. Лексичні трансформації при передачі англійської політичної термінології українською мовою. Філологічні студії. *Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 2012. Вип. 8. С. 84–90.
36. Кльось С. Семантичні особливості функціонування фразеологізмів у політичному дискурсі (на основі промов діячів англійською мовою). *Молодь і ринок*. 2012. № 1. С. 106–110
37. Кобзева О.О. Структура та функції політичного наративу «вибори президента» / Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2018. – № 38.– С. 161-165.
38. Коноваленко Х. О. Лексико-стилістичні особливості перекладу політичних промов з англійської мови українською / Х. О. Коноваленко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lingua.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/Konkursna-robota-Pereklad-promov-KH.pdf> – Дата звернення: [01.11.2024].

39. Коваленко, О. В. Політична комунікація: структура та функції / О. В. Коваленко // *Сучасна лінгвістика і комунікативні процеси*. – 2015. – № 3. – С. 45–52.
40. Коваль І. О. Президентський дискурс: сутність, структура, функції, цілі/ І. О. Коваль // *Стратегічні пріоритети*. – 2012. – № 3. – С. 158–164.
41. Ковальова О. Політичний дискурс: сучасні лінгвістичні інтерпретації / О. Ковальова // *Лінгвістичні дослідження*. – 2022. – № 27. – С. 101–105.
42. Кремзикова С. Ю. Дискурс як синтез комунікативного, когнітивного та соціального аспектів мовної діяльності / С. Ю. Кремзикова // *Вісник Донецького національного університету, серія Б, Гуманітарні науки*. – Донецьк, 2018. – С. 117–122.
43. Лосіч О. Утворення англомовних фразеологізмів політичного дискурсу та проблеми їх перекладу українською мовою / О. Лосіч // *Вісник студентського наукового товариства Горлівського інституту іноземних мов, Випуск 3. - Бахмут 2017*. – С. 92– 94.
44. Лукіна Л. Особливості проявів популізму в сучасному світі. *Практична політологія: тенденції і перспективи : матеріали І-ї Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Київ, 17 березня 2021 р.) / за заг. ред. В.А. Гошовської. Київ : НАДУ. 2021. 112 с., с. 41–45.*
45. Міщенко А. Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу. *Нова Книга, 2013. 448 с.*

46. Нагорна, Л. П. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики. Київ: Світогляд, 2005. 315 с.
47. Онуфрив С.Т. Політичний дискурс ЗМІ України у світовому інформаційному просторі : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08. Київ, 2005.
48. Павленко Н.О. Збереження поетичного потенціалу метафор при перекладних трансформаціях [Електронний ресурс] / Н.О. Павленко // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2004. – N 17. – С. 200-202. – Бібліогр.: 6 назв. <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2004/04pnompt.zip> – Дата звернення: [10.11.2024].
49. Павлуцька В. О. Політичний дискурс: особливості та функції / В. О. Павлуцька // Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки. – 2008. – Вип. 39. – С. 218-221.
50. Падалка, О. В. Політична промова як різновид політичної комунікації / О. В. Падалка // *Вісник Донецького національного університету. Серія Б: Гуманітарні науки.* – 2013. – № 1. – С. 235–240.
51. Палей Т. А. Лексико-граматичні особливості перекладу англomовних епітетів / Т. А. Палей // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка . Філологічні науки. – 2017. – Вип. 2. – С. 99 – 104.

52. Пасенчук, Н. В. Поняття дискурсу як комунікативної події та текстової категорії / Н. В. Пасенчук // *Science and Education a New Dimension. Philology.* – Budapest, 2017. – № 123. – С. 52–56.
53. Петренко В. Особливості визначення політичної мови / В. Петренко // *Політичний менеджмент* – 2007. – № 2. – С. 16 – 24.
54. Політичний дискурс: сучасні лінгвістичні підходи [Електронний ресурс] // *Наукові записки.* – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2022. – Режим доступу: <https://lingua.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/05/Konkursna-robota-Politychnyy-dyskurs.pdf> – Дата звернення: [10.11.2024].
55. Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / Упорядник Горбатенко В.Г.; За ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатюка. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
56. Радзієвська Т. В. Текст як засіб комунікації / Т. В. Радзієвська. –К. : Ін-т укр. мови, 2016. – 194 с.
57. Ревенко, В. Лексико-стилістичні особливості англійських політичних промов / В. Ревенко // *Актуальні проблеми гуманітарних наук.* – 2023. – Вип. 65, ч. 3. – С. 97–101.
58. Самойлова І. В., Подвойська О. В. Лексичні особливості політичних промов // *Філологічні науки.* – 2016. – Книга 1. – С. 235-238.
59. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2018. – 712 с.

60. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність: [на матеріалах суч. газетн. публіцистики]: монографія. – Київ, 2015. – 392 с.
61. Скороходько Е. Ф. Сучасна англійська термінологія : навчальний посібник. Київ : УІЛМ, 2002. 76 с.
62. Усенко М. Особливості перекладу політичного дискурсу / М. Усенко // Матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-технічної конференції «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання», 19–20 квітня 2011 року – Т. : ТНТУ, 2011 – Том 2. – С. 314.
63. Худолій А. Лінгвістичні особливості політичних текстів / А. Худолій // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія : Філологічні науки. Мовознавство. – Луцьк, 2014. – № 4. – С. 133–137.
64. Худолій, А. О. Метафорична концептуалізація в сучасних американських публіцистичних текстах / А. О. Худолій // “Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Філологія”. – Острог: Вид-во НаУОА, 2018. – Вип. 1(69), ч. 2. – С. 217–222.
65. Худолій, А. О. Політичний дискурс як об’єкт лінгвістичного аналізу / А. О. Худолій // *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія: Філологія.* – Острог: Вид-во НаУОА, 2014. – Вип. 42. – С. 174–177.

66. Худолій А.О. Політичні стереотипи у геостратегії США: монографія. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009. 155 с., с. 17-22.
67. Яворська Г. М. Прескриптивна лінгвістика як дискурс : Мова, культура, влада / Г. М. Яворська. – К. : Нац. акад. наук України. Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні, 2015. – 288 с.
68. Algeo J. Fifty Years Among The New Words. A Dictionary of Neologisms. – Cambridge: Cambridge University Press, 1991. – 257 p.
69. Anatoliy Khudoliy, Verbal representation of the concept democratic values in political discourse of B. Obama / А. О. Худолій // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Філологія". – Острого: Вид-во НаУОА, 2022. – Вип. 13(81). – С. 112–119.
70. Anatoliy Khudoliy. Conceptual Metaphors in American Journalistic Texts // Advanced Education. – 2018. – Issue 10. – P. 175–180. – DOI: 10.20535/2410-8286.130817.
71. Benveniste E. L'appareil formel de l'énonciation / E. Benveniste // Langages. – Paris, 1970. – № 17. – P. 12–18.
72. Benveniste, É. *Problèmes de linguistique générale* / Émile Benveniste. – Paris: Gallimard, 1966. – P. 223–236.
73. Bormann, E. (1982). Fantasy and rhetorical vision: Ten years later. – *Quarterly Journal of Speech*. – № 68(3). – P. 288-305.
74. Bowyer R. Campaign. Dictionary of Military Terms. – Macmillan, Bloomsbury, 2004. – 280 p.

75. Bundeskanzlerin Merkel beim 9. Nationalen IT-Gipfel. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.bundesregierung.de/breg-de> – Дата звернення: [10.11.2024]
76. Chilton P. *Analysing political discourse: theory and practice*. London: Routledge, 2004. 226 p. p. 22
77. Dickson P. *War Slang. American Fighting Words and Phrases from the Civil War to the Gulf War*. – N.Y., 1994. – 403 p.
78. Dijk van T. A. What is Political Discourse Analysis? / T. A. van Dijk // *Political linguistics* / Ed. Jan Blommaert, Chris Bulcaen. – Amsterdam, 2017. – P. 68–79.
79. Dijk van T. A., *Discourse as Structure and Process*. Том 1. London: SAGE Publications, 1997. 368 с.
80. DOD Dictionary of Military and Associated Terms (DOD Dictionary).
Режим доступа :
<https://www.jcs.mil/Portals/36/Documents/Doctrine/pubs/dictionary.pdf>.
– Дата звернення: [10.11.2024]
81. Dreyer H. *Lehr-und Übungsbuch der deutschen Grammatik* / H. Dreyer. – Ismaning : Max Hueber Verlag, 2015. – 365 S.
82. Fairclough N. *Analyzing Discourse: Textual Analysis for Social Research* / N. Fairclough. – London : Routledge, 2014. – 257 p.
83. Fairclough N. *Critical Discourse Analysis* / N. Fairclough. – London :Lohgman, 2015. – 355 p.
84. Military dictionary by William Duane. Режим доступа:
<https://archive.org/details/2552043R.nlm.nih.gov/page/n15/mode/2up>.

85. Harris, Z. Discourse Analysis / Zellig S. Harris // *Language*. – 1952. – Vol. 28, No. 1. – ст. 1–30.
86. Pezzini, I. La dimensione semiotica del discorso politico / Isabella Pezzini // *Versus: Quaderni di studi semiotici*. – 2012. – № 114. – P. 27–48.
87. Laclau, E., & Mouffe, C. (1985). *Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics*. London: Verso. с 176
88. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors We Live By*. – Chicago, 1980. – P. 2-10.
89. Murray T. E. *The Language of Naval Pilots*. Tuscaloosa : American Speech. 1986. № 11. P. 121–129.
90. Wodak, R. The Discourse of Politics in Action: Politics as Usual // *Language Policy*. – 2009. – Vol. 8, No. 3. – P. 252. – DOI: 10.1007/s10993-009-9143-x.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

91. Zelenskyy Volodymyr. Combat aircrafts – for Ukraine, wings – for freedom – address by President Volodymyr Zelenskyy to both Houses of Parliament of the United Kingdom. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/en/news/bojovi-litaki-dlya-ukrayini-krila-dlya-svobodi-vistup-prezid-80857> (Zelenskiy, February 8, 2023).
92. Zelenskyy Volodymyr. President Biden Meets with Ukrainian President Zelensky. Режим доступу: <https://www.c-span.org/video/?538728-1/president-biden-meets-ukrainian-president-zelensky> (Zelenskiy, September 26, 2024).
93. Zelenskyy Volodymyr. Russia Must Accept That Europe Has Borders – Speech by the President at the Ukraine – South-East Europe Summit.

Режим

доступу:

<https://www.president.gov.ua/en/news/rosiya-povinna-viznati-sho-yevropa-maye-kordoni-vistup-prezi-93753> (Zelenskiy, October 9, 2024).

94. Zelenskiy Volodymyr. There Can Be No Just Peace Without Ukraine - Speech of the President at the UN General Assembly. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/en/news/ne-mozhe-buti-spravedlivogo-miru-bez-ukrayini-vistup-prezide-93493> (Zelenskiy, September 25, 2024).
95. Zelenskiy Volodymyr. Ukrainian President Volodymyr Zelenskiy addresses 2024 Nordic Council - Watch full speech. Режим доступу: https://www.president.gov.ua/en/news/nehaj-vashi-rishennya-zakinchat-vi-jnu-j-prinesut-trivalij-mi-94129?utm_source=chatgpt.com (Zelenskiy, October 29, 2024).
96. Zelenskiy Volodymyr. We stand, we fight and we will win. Because we are united. Ukraine, America and the entire free world - addressed by Volodymyr Zelenskiy in a joint meeting of the US Congress. Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/en/news/mi-stoyimo-boremos-i-vi-grayemo-bo-mi-razom-ukrayina-amerika-80017> (Zelenskiy, December 22, 2022).